

Program Varnejši internet v Sloveniji

JAVNO KONČNO POROČILO

Marec 2012 – December 2014

Št. projekta: SI - 2011- SIC - 1231109

Naslov projekta: Center za varnejši internet Slovenija

Datum začetka: 1. marec 2012

Datum zaključka: 31. december 2014

Trajanje projekta: 34 mesecev

*Program Evropske komisije **Varnejši internet** financira številne nacionalne in evropske aktivnosti za zagotavljanje in spodbujanje varne rabe interneta, zlasti med otroki, mladostniki, starši in učitelji, na štirih ključnih področjih ukrepanja:*

- Ozaveščanje javnosti*
- Boj proti nezakonitim vsebinam in škodljivim vedenjem na spletu*
 - Spodbujanje varnejšega spletnega okolja*
 - Ustvarjanje baze znanja*

Kazalo vsebine

A. Uvodni nagovor	3
B. Predstavitev konzorcija	4
C. Uporaba IKT v Sloveniji	5
D. Predstavitev Centra za varnejši internet	7
D.1. SAFE.SI	8
D.2. TOM TELEFON	45
D.3. SPLETNO OKO	58
E. Svet Centra za varnejši internet	89
F. Uporabni kontakti	91

A. UVODNI NAGOVOR

Lepo pozdravljeni v končnem poročilu Centra za varnejši internet za leto 2012/2014!

Obdobje od leta 2012 je bilo obdobje uspešno izpeljanih projektov, s katerimi smo pomembno pripomogli k splošni prepoznavnosti Centra, dvigu stopnje ozaveščenosti ciljnih populacij o varnih in odgovornih načinih rabe sodobnih tehnologij ter k zmanjšanju obsega nelegalnih spletnih vsebin, predvsem posnetkov spolne zlorabe otrok in spletnega sovražnega govora.

Leto 2012 je bilo za nas leto novih začetkov in aktivnosti. Marca 2012 sta se Centru za varnejši internet pridružila nova partnerja Zveza prijateljev mladine Slovenije in Mladinsko informativno in svetovalno središče Slovenije, ki nam aktivno pomagata pri izvajanju našega temeljnega poslanstva: **slovenskim otrokom zagotoviti varnejši in boljši internet**. S pomočjo Zveze prijateljev mladine Slovenije smo tako lahko tudi v 2012 v okviru TOM telefona nadaljevali s svetovanjem za otroke in mladostnike, ki se znajdejo v stiski pri uporabi interneta. Pri tem nas še posebej veseli, da so funkcijo svetovalca tudi za področje interneta od marca 2012 dalje prevzeli njihovi zelo izkušeni TOM svetovalci.

Na področju osveščanja o varni rabi interneta za učence, učitelje in starše je za nami izjemno uspešno obdobje, saj smo uspeli pokriti velike potrebe po novem znanju na tem področju in zagotovili vsaki zainteresirani šoli delavnico za učence/dijake oz. predavanje za starše z izkušenimi predavatelji. Z aktivnim prispevkom partnerjev iz Zavoda ARNES ter zunanjimi predavatelji smo tako od marca 2012 pa do konca decembra 2014 izvedli kar **145 predavanj**, ki se jih je udeležilo več **5.400 staršev**. Z veliko pomočjo Mladinskega informativnega in svetovalnega središča pa smo 265- krat obiskali osnovne in srednje šole, kjer smo uspešno izvedli **895 delavnic**, ki se jih je udeležilo več kot **20.300 učencev in dijakov**.

Spletno oko je v sodelovanju z Generalno policijsko upravo in Združenjem za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije organiziralo tri odmevne letne dogodke v povezavi s posnetki spolnih zlorab otrok na internetu, ki se jih je v zadnjih treh letih udeležilo več kot 600 udeležencev, in sicer **predstavnikov iz vrst policije, tožilstva, internetnih ponudnikov, centrov za socialno delo, učiteljev in drugih strokovnjakov**, ki se pri svojem delu srečujejo s problematiko zlorab otrok na spletu.

Slovenska točka osveščanja Safe.si že od leta 2005 v mesecu februarju uspešno z izvedbo različnih aktivnosti obeležuje mednarodni Dan varne rabe interneta. Posebej ponosno izpostavljamo praznovanje Dneva varne rabe interneta 2013, ko so vsi najpomembnejši slovenski telekomunikacijski operaterji podpisali prenovljen Kodeks ravnanja izvajalcev javnih elektronskih komunikacijskih

storitev za zaščito uporabnikov, predvsem otrok in mladostnikov do 18. leta in starejših, ki zaradi pomanjkanja znanja slabše poznajo kibernetске nevarnosti. S podpisom kodeksa, ki ga je spremljal veličasten dogodek, smo dokazali, da se tudi konkurenti, ko gre za varnost otrok, zmorejo poenotiti in prispevati k dvigu ozaveščenosti družbe. V okviru dogodkov ob Dnevu varne rabe interneta 2014 pa je potekal tudi izobraževalni seminar za socialne delavce, učitelje in šolske strokovne delavce na temo spletnega vrstniškim nasiljem z naslovom »Vloga šol in centrov za socialno delo v preprečevanju spletnega nasilja med otroki in mladostniki«, ki se ga je udeležilo več kot **218 udeležencev**, predvsem iz vrst šol ter centrov za socialno delo.

Delovanje Centra za varnejši internet je glede na visoko stopnjo rabe interneta in ostalih tehnologij med mladimi tudi v prihodnje nujno potrebna, zato si želimo, da bi k varnejšemu internetu lahko aktivno prispevali tudi v prihodnje. Žal pa je tako, da je za nemoteno delovanje Centra v naslednjih letih nujna zagotovitev finančnih sredstev tako na nacionalni kot tudi na evropski ravni. Upamo, da bodo naši in evropski državniki prepoznali potrebo po ohranitvi Centra, ki letos že od leta 2005 skrbi za dobrobit ogroženih skupin spletnih uporabnikov in s tem preventivno prispeva k boljšemu internetu, pa tudi k zmanjšanju nezakonitih spletnih vsebin.

B. PREDSTAVITEV KONZORCIJA

Konzorcij Centra za varnejši internet sestavljajo:

- **Fakulteta za družbene vede**, članica Univerze v Ljubljani, je največja interdisciplinarna družboslovna fakulteta v Sloveniji in tudi med večjimi v Evropi. Na fakulteti je zaposlenih 274 ljudi, od tega 132 učiteljev in asistentov, 80 znanstvenih delavcev in raziskovalcev ter 62 strokovnih, administrativnih in tehničnih delavcev. V 50 letih njenega obstoja je na njej diplomiralo 9.700 družboslovcev, 50 specializiralo, 1.186 magistriralo, 294 pa doktoriralo. Fakulteta aktivno sodeluje pri pripravi številnih mednarodnih publikacij in izvaja različne projekte. K ugledu Fakultete pomembno prispeva projekt Rabe interneta v Sloveniji (RIS), ki ga Center za družboslovno informatiko izvaja od leta 1996. RIS je neprofiten projekt, ki redno objavlja rezultate raziskav o razvoju na področju informacijske družbe (www.ris.org) in ima ključno vlogo na področju raziskovanja informacijske družbe v Sloveniji. Center za varnejši internet tako razpolaga z bogato zbirko znanj o različnih temah s področja IKT, ki med drugim vključujejo informacije o digitalnih vsebinah, raziskave o rabi interneta in izkušnje z raziskavami o varnosti ter zasebnosti na spletu.

- **ARNES (Akademska in raziskovalna mreža Slovenije)** je kot neodvisna javna ustanova začel delovati leta 1992. To je javni zavod, ki organizacijam s področja raziskovanja, izobraževanja in kulture nudi omrežne storitve ter omogoča njihovo povezovanje in sodelovanje med seboj in s sorodnimi organizacijami v tujini. Njegove glavne naloge so: vzpostavljanje, vzdrževanje in upravljanje komunikacijskega omrežja in storitev za področje izobraževanja, raziskav in kulture v Sloveniji. Kot nacionalno raziskovalno in izobraževalno omrežje (NREN) ARNES upravlja z nacionalno infrastrukturo na področju raziskav in izobraževanja ter nudi vse standardne in številne nadstandardne omrežne storitve univerzam, srednjim in osnovnim šolam, zasebnim raziskovalnim ustanovam, knjižnicam in kulturnim ustanovam. V omrežje ARNES je povezanih prek 1150 slovenskih organizacij, število uporabnikov Arnesovih storitev pa se ocenjuje na približno 200.000.
- **Zavod MISSS** je nevladna in neprofitna organizacija s programi pomoči za mlade. Izšel je iz izkušenj primarno-preventivnih programov ter od leta 1995 deluje kot izvajalec informativno-svetovalne dejavnosti za mlade v Sloveniji. Na podlagi izkušenj dela z mladimi, mladinskimi delavci in starši razvija programe neformalnega izobraževanja, preventivnega dela in informiranja. Celotno število uporabnikov, ki obiskujejo ali oblikujejo programe, je preko 5000 letno. MISSS se povezuje v regionalne, nacionalne in mednarodne mreže. Od leta 2005 deluje kot deležnik projekta Varne rabe interneta Safe.si ter od leta 2012 kot partner Centra za varnejši internet skrbi za koordinacijo delavnic po šolah in organizira panele mladih.
- **Zveza prijateljev mladine Slovenije (ZPMS)** je nevladna, prostovoljna, človekoljubna in neprofitna organizacija, katere temeljni cilj je dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov in družin, zastopanje in uveljavljanje njihovih interesov in potreb ter zaščita njihovih pravic. Deluje že od leta 1953 in postaja vedno bolj nepogrešljiva v sodobno organizirani civilni družbi. Odziva se na aktualna družbena vprašanja in tvorno prispeva k oblikovanju pozitivnih vrednot življenja otrok, mladostnikov in družin. Delovanje Zveze prijateljev mladine Slovenije temelji na razvijanju vrednot prostovoljnega dela in negovanju dobrih medčloveških odnosov.

C. UPORABA IKT V SLOVENIJI

1. SPLOŠNO

Podatki Statističnega urada RS za prvo četrtletje leta 2014 kažejo, da je imelo v Sloveniji dostop do interneta 77 % gospodinjstev; med temi so bila skoraj vsa gospodinjstva z otroki (97 %) in 70 % gospodinjstev brez otrok.

Največ gospodinjstev je do interneta dostopalo prek prenosnega ali tabličnega računalnika, in sicer 74 %. 70 % jih je dostopalo prek namiznega računalnika, 66 % prek mobilnega telefona ali druge mobilne naprave (npr. e-bralnika itd.), 15 % gospodinjstev pa je za dostop do interneta uporabljalo pametno televizijo.

Internet je tako v prvem četrtletju 2014 uporabljalo okoli 1.118.000 oseb ali 72 % vseh oseb, starih 16–74 let. 81 % teh oseb je internet uporabljalo vsak dan ali skoraj vsak dan, in sicer v največjem odstotku (87 %) za pošiljanje ali prejemanje e-pošte in za iskanje informacij o blagu ali storitvah. 58 % oseb je v prvem četrtletju 2014 sodelovalo v družabnih spletnih omrežjih (v prvem četrtletju 2013 je bilo takih 53 %). 41 % oseb je uporabljalo internet za telefoniranje ali videotelefoniranje (v istem obdobju prejšnjega leta: 35 %).

2. MED MLADIMI

Rezultati raziskave Statističnega urada iz leta 2013 kažejo, da je v Sloveniji 93 % otrok, starih od 10 do 15 let, ki redno uporabljajo internet. Splet večinoma uporabljajo za igranje, prenašanje računalniških iger, fotografij, filmov, glasbe (85 %) ter za pošiljanje sporočil v spletne forume, klepetalnice, novičarske skupine, bloge, neposredno sporočanje in sodelovanje v spletnih družabnih omrežjih (80 %). Največ uporabnikov različnih oblik spletnih skupnosti je med mladimi od 16 do 24 let – 92 %, sledijo otroci med 10 in 15 let – 80 %. Veliko (79 %) jih tudi pridobiva znanja s pomočjo spletnih enciklopedij, 42 % pa jih igra spletne igre z drugimi osebami.

Slovenija glede na uporabo mobilnih telefonov sodi med najbolj razvite države v Evropski uniji. Med otroki v starostni skupini od 10 do 15 let je 97 % uporabnikov mobilnega telefona in 28 % uporabnikov interneta prek mobilnih telefonov. Delež uporabnikov mobilnih naprav za dostop do interneta je največji med mladimi med 16 in 24 let – 74 % in otroki med 10 in 15 let – 54 %. Med aktivnostmi prek mobilnih naprav je med 10-15-letniki najbolj priljubljeno sodelovanje v družabnih omrežjih (81 %), 56 % jih igra ali prenaša igre, fotografije, filme in glasbo, 24 % pa jih na mobilni napravi uporablja spletne aplikacije za določanje položaja v prostoru (GPS). 22 % 10-15 letnikov se je že srečalo s težavo nepričakovano visokih stroškov dostopa pri mobilni uporabi interneta.

D. PREDSTAVITEV CENTRA ZA VARNEJŠI INTERNET

Projekt Center za varnejši internet SAFE-SI izvajajo Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede, ARNES, Zveza prijateljev mladine Slovenije in Zavod MISSS (Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije), financirata pa ga **Generalni direktorat Connect pri Evropski komisiji in Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport**.

Center za varnejši internet ponuja tri glavne storitve:

Točko osveščanja o varni rabi interneta in novih tehnologij z osrednjim portalom www.safe.si, ki predstavlja ogromno bazo znanja z informacijami, nasveti, gradivi, brošurami, zloženkami, videi, didaktičnimi igrami, risankami, testi, vodiči na različne teme varne uporabe spleta in mobilnih telefonov. Najpomembnejše tematike, ki jih mora poznati vsak uporabnik spleta, od najmlajših, najstnikov pa do staršev in učiteljev, so varovanje in zaščita zasebnosti na spletu ter pri uporabi mobilnih naprav, spletni ter mobilni bonton, varna raba družabnih omrežij, vrstniško nasilje in spletno ter mobilno ustrahovanje, čezmerna raba novih tehnologij in zasvojenost, zanesljivost spletnih virov in informacij, tehnična zaščita na spletu ter pri uporabi mobilnih naprav, poznavanje škodljivih ter nelegalnih vsebin.

Svetovalna linija za težave na spletu Tom telefon 116 111, na kateri med 12. in 20. uro vsak dan svetovalci odgovarjajo na vprašanja, dileme in rešujejo vaše zagate, povezane z uporabo interneta. Storitev je na voljo za otroke, mlade in njihove starše. S februarjem 2013 je z delovanjem pričela tudi TOM klepetalnica <http://www.e-tom.si/>, kjer lahko otroci, mladostniki ter njihovi starši nasvete in pomoč dobijo prek spletnega klepeta.

SPLETN O KO Anonimna spletna prijava nezakonitih spletnih vsebin – posnetkov spolne zlorabe otrok in sovražnega govora. Če na spletu naletite na tovrstne vsebine, jih lahko prijavite na www.spletno-oko.si. Sodelovanje podobnih točk v Evropi se je izkazalo za učinkovit ukrep v boju za zmanjšanje nezakonitih vsebin na internetu. Slovenski uporabniki interneta lahko zdaj tudi sami z anonimnim poročanjem o obstoju potencialno nezakonitih vsebin prispevate k varnejšemu internetu.

D1. SAFE.SI

1. KDO SMO?

SAFE.SI od leta 2005 deluje kot nacionalna točka osveščanja, namenjena spodbujanju zaščite in osveščanja otrok ter najstnikov, ki uporabljajo internet in nove spletne tehnologije. Aktivnosti Centra so namenjene štirim ciljnim skupinam: otrokom, mladostnikom, staršem in strokovnim delavcem (učiteljem, socialnim, mladinskim delavcem ...).

a. POSLANSTVO IN VLOGA

Poslanstvo nacionalne kampanje osveščanja je informiranje uporabnikov interneta ter mobilnih naprav, kako se lahko zaščitijo pred nevarnostmi in tveganji, ki jih prinaša uporaba interaktivne tehnologije, kot so internet in mobilne naprave.

b. CILJI

Vizija projekta je, da med izbranimi ciljnim populacijami s sprotnim zagotavljanjem preverjenih informacij in nasvetov za varno rabo novih tehnologij v Sloveniji doseže visoko stopnjo osveščenosti o teh temah.

c. PANEL MLADIH

V drugi polovici leta 2012 je pod vodstvom Zavoda MISSS pričel delovati panel mladih, ki ga sestavlja skupina mladostnikov v starosti do 18. leta. Z mladimi se tako aktivno pogovarjamo o varni rabi interneta ter mobilnih naprav, prav tako pa so zelo pomembni tudi pri odločanju, kakšna in katera gradiva s področja varne rabe tehnologij bi bila za njih zanimiva. Njihovo mnenje zato šteje, prav tako njihovi pogledi in izkušnje, s kakšnimi težavami se pri uporabi tehnologije dejansko srečujejo.

EU program Varnejši internet prav tako spodbuja aktivno sodelovanje otrok in mladih pri ustvarjanju varnejšega spletnega okolja, zlasti preko delovnih skupin mladih oz. t.i. panelov mladih. Vsako leto tako v okviru t.i. Safer Internet Forum, ki ga organizira Evropska komisija, poteka tudi srečanje vseevropskega panela mladih, v katerem sodelujejo tudi mladi iz Slovenije.

2. AKTIVNOSTI OSVEŠČANJA

- ❖ Seznam izobraževalnih in promocijskih gradiv
- ❖ Oglaševanje in promocija projekta
- ❖ Predstavitev ključnih informativnih kampanj
- ❖ Izobraževanja za ciljne skupine
- ❖ Panel mladih
- ❖ SAFE.SI v medijih

a. SEZNAM IZOBRAŽEVALNIH IN PROMOCIJSKIH GRADIV

Prenovljena spletna stran SAFE.SI – <http://www.safe.si>

Konec leta 2013 smo lansirali našo novo spletno stran www.safe.si, ki odslej deluje kot enotni portal za vse tri komponente Centra za varnejši internet: SAFE.SI, Spletno oko in Tom telefon. Tako lahko uporabniki na enem mestu dobijo vse potrebne informacije in storitve v povezavi z varno in odgovorno uporabo interneta, anonimno prijavijo nelegalno spletno vsebino in vprašajo za nasvet svetovalca Tom telefona. Prek velikih gumbov v glavi strani, lahko uporabniki kjerkoli na strani prehajajo med komponentami.

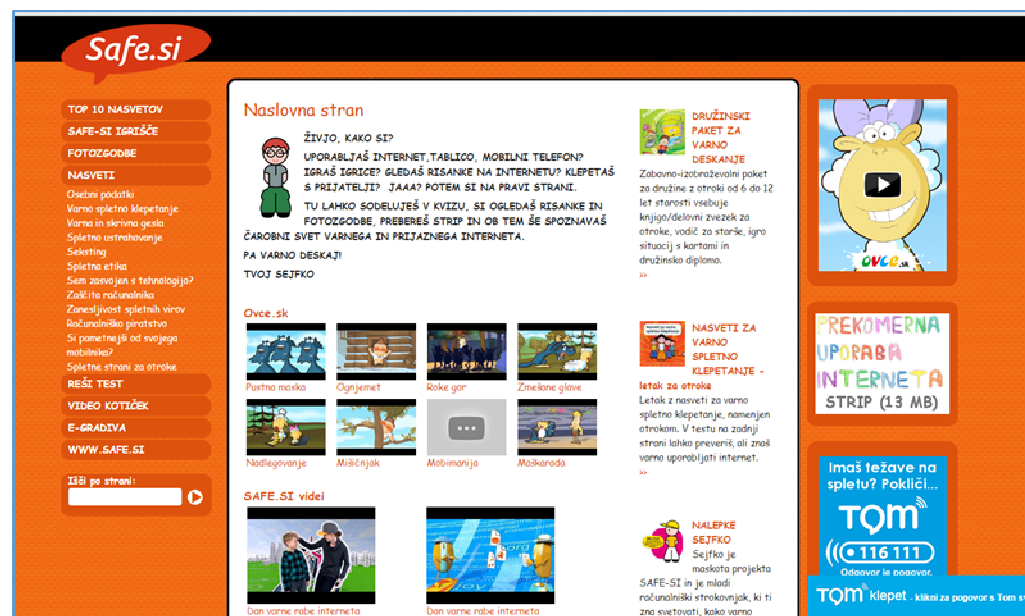
Poleg tega ima nova stran še naslednje novosti:

- Spletni klepet svetovalne linije TOM (modro okno v spodnjem desnem kotu)
- prenovljeno in obogateno Središče za pomoč, kjer lahko spletni uporabniki najdejo informacije in napotke, kako ravnati v primeru težav.
- Prehod iz arhitekture na osnovi ciljnih skupin na področja oz. teme varne rabe interneta in mobilnih naprav
- Vseeno pa ponuja nova spletna stran posebni poglavji s ključnimi informacijami za starše in učitelje
- Posebna spletna stran za otroke otroci.safe.si
- Možnost izpostavljanja dogodkov, aktivnost, gradiv, videov, novic in nasvetov na vrhu strani.

Glavna področja, ki združujejo vsebine in nasvete na določeno temo so sledeča: Moja identiteta in zasebnost, Družabna omrežja, Spletno in mobilno trpinčenje, Prekomerna raba novih tehnologij, Zaščita računalnika in mobilnih naprav, Neprimerne in nezakonite vsebine, Igranje iger in virtualni svetovi, Obnašanje in komuniciranje na spletu ter varna in odgovorna raba mobilnih naprav.

Spletna stran *www.safe.si* predstavlja ogromno bazo znanja z **informacijami, nasveti, gradivi, brošurami, zloženkami, videi, didaktičnimi igrami, risankami, testi, vodiči na različne teme varne uporabe spleta in mobilnih naprav.** Uporabniki se lahko na naslovni strani tudi naročijo na brezplačne e-mail novice z informacijami in napotki o varni uporabi interneta ali pa se nam pridružijo kot sledilci na Facebook straneh za starše in najstnike ter Twitter profilu.

Spletna stran otroci.safe.si

Prek *www.safe.si* je dostopen tudi Kotiček za otroke, (poddomena *otroci.safe.si*), kjer lahko otroci med 3. in 10. letom dostopajo do privlačnih in zanimivih interaktivnih gradiv v povezavi s spletno varnostjo, in sicer do **iger, kvizov, risank, pobarvank, fotozgodb, stripov, testov ipd.**

Tiskana gradiva

V okviru SAFE.SI še naprej skrbimo za informiranje in izobraževanje naših ciljnih skupin tudi s pomočjo poučnih, privlačnih ter še vedno priljubljenih tiskanih gradiv.

➤ Izobraževalna gradiva

Priročnik za starše

*Plakat za mlade
»Ne zatipkaj si življenja«*

*Zloženka in plakat o mobilnem
bontonu*

Sejtko nalepke

Sejtko puzzle

Zloženka o spletni zasebnosti

Origami igra za otroke o varni in odgovorni
rabi interneta in mobilnih telefonov

➤ Promocijska gradiva

SAFE.SI majice »Všeč mi je SAFE.SI

Nakupovalne vrečke »Ne zatipkaj si življenja«

Čistilček za zaslon »Ne zatipkaj si življenja«

USB ključek v obliki kreditne kartice, ki opozarja na pomen varovanja zasebnosti pri uporabi interneta

Spletna gradiva

SAFE.SI skrbi za informiranje in izobraževanje svojih ciljnih skupin tudi s kontinuirano produkcijo različnih spletnih gradiv, ki so uporabnikom v elektronski obliki na voljo preko spletne strani projekta, prav tako jih objavljamo in tako delimo preko profilov različnih socialnih omrežij, npr. Facebook, Youtube, Twitter. SAFE.SI novice pa dobijo naši naročniki, starši in najstniki, tudi preko elektronske pošte.

➤ Gradiva za starše in otroke

Čeprav so te spletne naloge narejene na način, da lahko majhni otroci med 4. in 8. letom ob njihovi uporabi uživajo in rešujejo naloge sami, ima veliko nalog globlji pomen. Z nalogami želimo spodbuditi starše in učitelje, da s svojimi otroki in učenci že zelo zgodaj spregovorijo o temah, kot sta zasebnost in moderna tehnologija, saj igrajo pomembno vlogo v njihovih življenjih.

Spletna verzija delovnega zvezka: »Igrajmo se in učimo: biti na spletu«

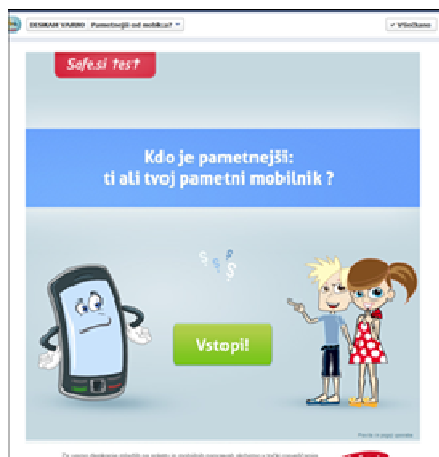

Foto zgodbe »Čarobni gozd«

Foto zgodba v petih delih »Čarobni gozd«, ki smo jih v okviru SAFE.SI pripravili v sodelovanju z lutkarjem Mladim Majem, z namenom spodbuditi otroke in njihove starše k varni in ustvarjalni rabi računalnika. Predvsem smo želeli prikazati, kako enostavna, zabavna ter istočasno vzgojna je lahko uporaba računalnika in interneta za vso družino!

Na Dan varne rabe interneta 2014 smo lansirali 15 novih delov risank iz slovaške serije Ovce.sk, sinhroniziranih v slovenščino. Risanke obravnavajo različne teme varne uporabe interneta in mobilnih naprav od vrstniškega nasilja, zasvojenosti z igrami, spletnega nakupovanja, posnemanja medijskih idolov do spletnih prijateljstev, ustvarjanja lažnih profilov in nadlegovanja. Liku modrega Planšarja, ki ne ve veliko o internetu, zato pa pozna življenjske modrosti, ki nam pri uporabi interneta koristijo, je posodil glas reper Trkaj. Risanke so na voljo na naši spletni strani, spletni strani za otroke otroci.safe.si in na našem Youtube kanalu.

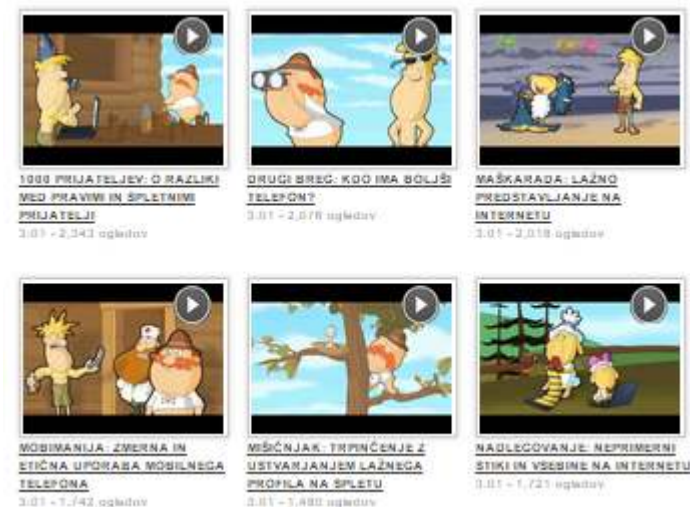
➤ Gradiva za najstnike

FB aplikacija:

»Kdo je pametnejši: ti ali tvoj pametni mobilnik?«

Najdete jo na našem Facebook profilu »Deskam varno« za najstnike!

Serija petih spletnih videov »Ne zatipkaj si življenja«

S kampanjo »Ne zatipkaj si življenja« ob Dnevu varne rabe interneta 2013, ki smo jo pripravili s komikom Pižamo v vlogi Hipster Bedanca, ki se prvič sreča s pametnim telefonom, smo želeli opozoriti mlade na možne pasti neodgovorne rabe mobilne tehnologije. Videe si lahko ogledate na SAFE.SI strani oz. jih najdete tudi na našem Youtube kanalu.

b. OGLAŠEVANJE IN PROMOCIJA PROJEKTA

Spletna promocija

Spletna promocija projekta zajema zelo širok spekter načinov in orodij, saj je mogoče le z uporabo širokega nabora spletnih komunikacijskih kanalov doseči širok krog naših ciljnih populacij, česar se v okviru SAFE.SI dobro zavedamo.

Sledite nam!

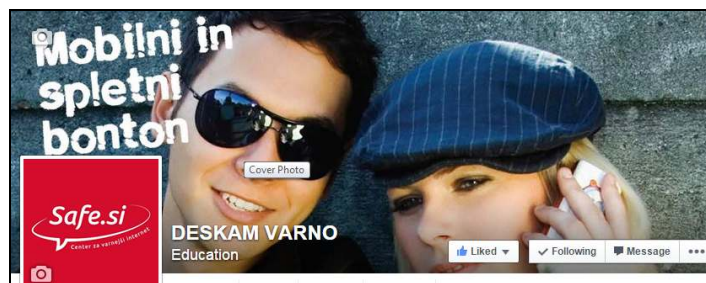
- starši na www.facebook.com/safe.si
- mladi na www.facebook.com/deskamvarno
- <http://www.youtube.com/user/saferinternetsi>
- https://twitter.com/Safe_si

Promocija na Facebooku

SAFE.SI na Facebooku uspešno upravlja z dvema profiloma, in sicer s **Facebook profilom za najstnike »Deskam varno«** ter s **Facebook profilom za starše »SAFE.SI«**. Na obeh profilih tako dnevno obveščamo naše prijatelje o aktualnih novicah s področja (varne) uporabe informacijskih tehnologij, objavljamo ciljnim skupinam prilagojene informacije, uporabne nasvete, zanimive video posnetke in ostala uporabna gradiva.

FB profil za starše »SAFE.SI«

FB profil za najstnike »Deskam varno«

Facebook je eno izmed naših glavnih komunikacijskih orodij, prek katerega komuniciramo z našimi ciljnim skupinami. Skupno imamo na obeh profilih že **več kot 19.000 prijateljev**, in smo tako od februarja 2013 s skrbno načrtovanimi kampanjami pridobili več kot 8000 novih prijateljev.

Primeri FB oglasov

Promocija na ostalih družabnih omrežjih in spletnih straneh

Za večjo prepoznavnost SAFE.SI skrbimo tudi z objavami naših gradiv in promocijskih materialov na ostalih družabnih omrežjih, ki so priljubljena med Slovenci, prav tako pa z našim logotipom oz. povezavo do naše spletne strani prisotni na številnih slovenskih spletnih straneh in portalih. Za nas je še posebej pomembno, da dosežemo čim večjo prepoznavnost med slovenskimi šolami, ki jih tako na različne načine spodbujamo, da nas vključijo na svoje spletne strani.

Oglaševanje na digitalnih zaslonih mreže LPP

Za zagotovitev dodatne prepoznavnosti naše kampanje ob Dnevu varne rabe interneta in mobilnih naprav, 5. 2. 2013, smo se odločili za inovativno oglaševalsko akcijo s pomočjo digitalnih zaslonov mreže LPP, ki nam jo je za obdobje med 5. 2. ter 11. 2. 2013 brezplačno omogočilo podjetje TS media. V okviru SAFE.SI smo tako pripravili 20 sekundno različico oglasa »Ne zatipkaj si življenja« s Hipster Bedancem, ki se je na **444 digitalnih zaslonih** na 124 avtobusih ljubljanskega potniškega prometa v enem tednu odvrtel **69.904-krat**. Ocenjujemo, da je naš oglas tako videlo približno **182.500 potnikov**, večinoma šolarjev ter zaposlenih, ki za pot v službo uporabljajo mestni javni promet.

Primer prikaza oglasa na digitalnem zaslonu

TV oglaševanje

TV oglas

V mesecu februarju 2013 se je naš 15 s oglas »...Ne zatipkaj si dostojanstva...Ne zatipkaj si življenja...« vrtel tudi na slovenskih TV postajah, tako na nacionalki, kakor tudi na vseh pomembnejših komercialnih postajah (POP TV, Kanal A, TV 3 medias, Fox international), ki so nam za potrebe oglaševanja namenile brezplačni oglasni prostor.

Podjetje Debitel d.d. pa nam je za Dan varne rabe interneta, 5. 2. 2013, odstopilo svoj že zakupljen oglasni prostor na RTV SLO 1, tako da so naš oglas videli vsi gledalci osrednjega nacionalnega TV programa v najbolj gledanih terminih.

Oglaševalska kampanja na A3 oglasnih prostorih v toaletnih prostorih

Z namenom še dodatno povečati vidnost naše kampanje »Ne zatipkaj si življenja« ob Dnevu varne rabe interneta med mladimi uporabniki, smo se odločili za oglaševalsko akcijo na A3 oglasnih prostorih v toaletnih prostorih v priljubljenih lokalih, restavracijah in kino centrih, kjer se zbirajo mladi. V obdobju med 1. 2. ter 15. 2. 2013 je naš plakat tako visel na **100 lokacijah**, po ocenah pa smo s to oglaševalsko akcijo dosegli več kot **70.000 posameznikov**.

Plakat v toaletnih prostorih

Oglaševanje na mesečnih položnicah mobilnih operaterjev

SAFE.SI je v sodelovanju z nacionalnimi telekomunikacijskimi operaterji ob Dnevu varne rabe interneta, 5. 2. 2013, pripravil skupno akcijo v obliki oglasa »Spodbujajmo varno in odgovorno rabo mobilnih naprav«, ki so ga operaterji vključili na februarske položnice, ki so jih v tem mesecu posredovali svojim naročnikom. Ocenjujemo, da je naš oglas tako videlo več kot 1.000.000 ljudi.

Oglas za skupno akcijo s telekomunikacijskimi operaterji

Oglaševanje na periodnem sistemu kemijskih elementov OŠ

Naš oglas o mobilnem in spletnem bontonu smo vključili na periodni sistem kemijskih elementov OŠ, ki so ga ob začetku šol. leta 2014/2015 brezplačno prejeli vsi učenci 8. razredov osnovnih šol (skupno 17.000 učencev).

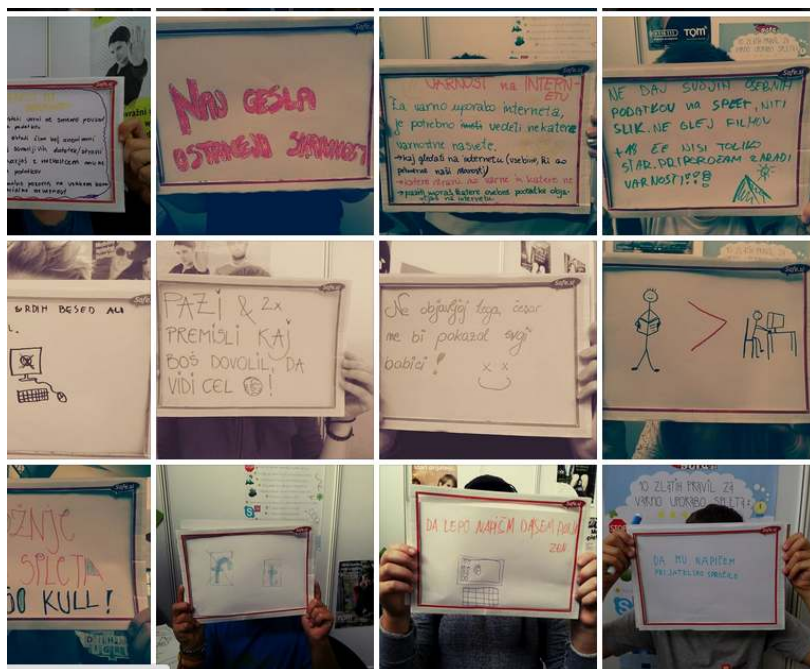
Sodelovanje na dogodkih

SAFE.SI je v obdobju marec 2012 – december 2014 sodeloval na številnih dogodkih (sejmih, konferencah in festivalih) z namenom promocije projekta in prenosa znanj o varni rabi interneta in mobilnih naprav:

- Na konferenci »**Izberem nenasilje in sem svoboden**. Pomen in možnosti za preventivo nasilja v predšolskih in šolskih okoljih,« Kranjska Gora, 18. 5. 2012, ki so jo organizirali ISA institut, Slovenska filantropija, Društvo Ključ in Skupnost vrtcev Slovenije. O »Preventivi vrstniškega nasilja od vrtca do srednje šole.« je z vidika spletne varnosti spregovorila Ajda Petek, strokovna sodelavka SAFE.SI.
- Na dogodku v počastitev **Dneva informacijske družbe, 17.5.2012**, sta se SAFE.SI in SPLETNO OKO predstavila s stojnico na ploščadi pred Maximarketom v Ljubljani ter obiskovalcem delila gradiva in nasvete.
- Na sejmu **Otroški bazar v letih 2012 in 2014, ki velja za največjo sejmsko prireditev za družine v Sloveniji**. SAFE.SI, SPLETNO OKO in TOM TELEFON smo se predstavili s skupno stojnico, kjer smo delili naša gradiva za otroke in starše, obiskovalci pa so imeli tudi možnost reševati različne teste in naloge ter skupaj z nami narediti pravi #unselfie izdelek. Obiskovalce, predvsem otroke in najstnike, smo tako povabili, da skupaj z nami delijo svoje nasvete, kako narediti internet prijaznejši. Najboljše unselfije smo tudi objavili na Facebooku ter Twitterju.

Sejemski utrinki

Zbirka #unselfijev objavljenih na Facebooku

- V okviru posveta »Zloraba otrok na spletu in e - storilci: Zmoremo ukrepati?«, 4.10.2012, ki so jo organizirali predstavniki Spletnega očesa, sta Ajda Petek iz SAFE.SI in Neža Miklič iz Uprave kriminalistične policije GPU pripravili skupno predstavitev o otrocih kot izvršiteljih spornih dejanj na internetu.

Ajda Petek med predavanjem

- Na Festivalu računalništva in sodobnih komunikacij (FRISK), Murska Sobota, 7.12.2012 in 25.10.2013; o varni rabi interneta socialnih omrežij je udeležencem v letu 2012 spregovoril Renato Lukač, sodelavec projekta E-šolstvo ter SAFE.SI; predavanje v letu 2013 pa je izvedel naš predavatelj Domen Božeglav, ARNES.

- Na **seminarjih za šolske knjižničarje v letih 2012 in 2013**, ki je je organiziralo Društvo bibliotekarjev Ljubljana.
- V okviru **izobraževanj za študente Pedagoške fakultete, Filozofske fakultete in Fakultete za socialno delo**, ki jih sodelavci Safe.si redno izvajajo od leta 2012 dalje z namenom seznaniti študente omenjenih fakultet z osnovnimi znanji o varni uporabi spletnih komunikacijskih tehnologij, ki jih bodo kot bodoči učitelji, šolski svetovalni delavci, knjižničarji oz. socialni delavci potrebovali v svojem poklicnem življenju.
- Na **seminarju o družbenih omrežjih (spletne aplikacije za ravnatelje), 7.1.2014**, ki smo jih sodelavci Safe.si projekta (Maja Vreča in tomi Dolenc, ARNES) izvedli za ravnatelje, ki so člani Združenja ravnateljev osnovnih in glasbenih šol.
- Na **VII. srečanju Šola in ravnatelj, 13. in 14. 3. 2014**, kjer smo se predstavili s 45-min predavanjem "Spletne komunikacije in varnost na internetu" (predavatelj Maja Vreča in Tomi Dolenc, ARNES).
- Na **23. in 24. zasedanju nacionalnega otroškega parlamenta, 8.4.2013 in 7.4.2014**. Safe.si tako v letu 2013, kakor tudi 2014 prispeva svoja izobraževalna in promocijska gradiva za skupno 500 mladih parlamentarcev, ki so se udeležili obeh zasedanj.

Gradiva za mlade parlamentarce

- Na **festivalu Igraj se z mano**, ki se je med **27. 5. in 30. 5. 2014** odvijal na Kongresnem trgu v Ljubljani, organizirala pa sta ga Center Janeza Levca Ljubljana in Društvo za kulturo inkluzije. Safe.si se je predstavil s stojnico, kjer so se odvijale številne aktivnosti za otroke in mladostnike, prav tako pa smo mimoidočim delili naša gradiva.

Utrinki s festivala

- Na mednarodni konferenci SIRikt 2014, 26. – 30. 5. 2014, ki je namenjena učiteljem, profesorjem in vzgojiteljem predšolskih otrok, ki jih zanima uporaba sodobne tehnologije pri pouku. Safe.si je prispeval gradiva za vse udeležence konference, prav tako pa se je v okviru odprtih učilnic 30. 5. 2014, med 13.30 in 16.30 predstavil tudi s svojo delavnico o pametni uporabi mobilnih telefonov.

c. PREDSTAVITEV KLJUČNIH INFORMATIVNIH KAMPANIJ

Lutkovna predstava za najmlajše "Je računalnik lahko moj prijatelj?"

V Centru za varnejši internet smo v sodelovanju z lutkarjem Mladim Majem pripravili poučno-zabavno lutkovno predstavo s pomenljivim naslovom **Je računalnik lahko moj prijatelj?** Lutkovna predstava je namenjena predvsem učencem prve triade osnovnih šol pa tudi starejšim otrokom v vrtcih. V mesecu marcu 2012 smo tako predstavo izvedli na OŠ Škofljica, v mesecu aprilu 2012 pa v Dnevnem centru za mlade in družine Škrlovec Kranj.

Lutkovna predstava "Je računalnik lahko moj prijatelj?" poudarja načine pozitivne in pametne rabe novih tehnologij ter obenem opozori na glavne pasti interneta in nasvete, kako se jim izogniti. Pomembno je, da otroke že tako rekoč od malih nog naučimo določenih digitalnih veščin in jih seznanimo s pravili, kako se odgovorno in pametno obnašati na spletu in pri uporabi drugih novih tehnologij, da bi jim te bile resnično v korist in zabavo.

Foto utrinki iz predstav

Ne zatipkaj si življenja - SAFE.SI kampanja s Pižamo

S kampanjo *Ne zatipkaj si življenja*, ki smo jo pripravili s komikom Pižamo v vlogi Hipster Bedanca, ki se prvič sreča s pametnim telefonom, želimo opozoriti mlade na možne pasti neodgovorne rabe mobilne tehnologije. Pripravili smo pet oglasov, v katerih se Hipster Bedanc znajde v različnih na zabaven način predstavljenih zadregah s pametnim telefonom, ki pa imajo resne posledice: izgubo punce, prijateljev, zasebnosti, denarja, dostojanstva. Kampanja se osredotoča predvsem na mlade, zato smo pripravili tudi plakate, ki so viseli v knjižnicah vseh slovenskih srednjih šol ter prostorih lokalov in kinodvoran, v katerih se mladi družijo.

Pižama kot Hipster Bedanc

SAFE.SI nagradni natečaji 2011/2012 in 2012/2013

Glavni namen tekmovanja je **spodbuditi kreativen in poglobljen razmislek** otrok in mladine o tem, kako nove tehnologije oblikujejo vsakdanje življenje, in hkrati sprožiti **pogovor in učenje o varnem in odgovornem načinu rabe novih tehnologij v šoli** in zunaj nje. Da zagotovimo, da bodo znali otroci tehnologijo uporabljati varno in odgovorno je pomemben pogovor in razmislek o tem tudi v šoli.

Na natečaju 2011/2012 je sodelovalo **72 šol**, prejeli smo kar **360 izdelkov**, ki jih je ustvarjalo okoli **800 učencev** pod vodstvom **99 mentorjev**. Avtorje in mentorje najboljših izdelkov smo 24. 5. 2012 povabili na zaključni dogodek in podelitev nagrad v Ljubljano, in sicer na program oz. delavnice v obliki Arheozabave v Narodni muzej Slovenije ter druženje in pico.

Nagrajeni izdelek iz 1. triade

Foto utrinki

Tudi v šolskem letu 2012/13 smo za osnovnošolce organizirali nagradni natečaj, v okviru katerega smo tematsko v ospredje postavili vse bolj priljubljene **mobilne naprave** (mobilnike, pametne telefone, dlančnike, tablične računalnike ...) in njih **varno in odgovorno uporabo** med otroki in mladimi. V natečaju, ki je potekal na temo "**Internet v mojem žepu**" je sodelovalo **48 šol**, prejeli smo **253 izdelkov**, ki jih je ustvarjalo okoli **500 učencev** pod vodstvom **65 mentorjev**.

Nagrajeni izdelek »Spomin«

Posladek za nagrajence

Dan varne rabe interneta 2013 in 2014

Več kot 100 držav iz celega sveta vsako leto drugi torek v februarju praznuje Dan varne rabe interneta. Dan varne rabe interneta je osrednji dogodek evropske mreže centrov za varnejši internet INSAFE (www.saferinternet.org) v katerem delujejo nacionalni točke osveščanja o varnih ter učinkovitih načinih rabe interneta ter IKT tehnologij. Znotraj mreže že od leta 2005 uspešno deluje tudi slovenski Center za varnejši internet in točka osveščanja o varni rabi interneta SAFE.SI (www.safe.si).

Na šestih od sedmih celin je vsako leto organiziranih na stotine dogodkov z namenom dviga ozaveščenosti o varni uporabi spletnih tehnologij.

Dan varne rabe interneta 2013

Točka osveščanja SAFE.SI je 5. februarja 2013 aktivno obeležila Dan varne rabe interneta. Ob tej priložnosti smo v ospredje postavili temo varne in odgovorne rabe mobilnih naprav, predvsem pametnih mobilnikov pod sloganom »Internet v mojem žepu – svet na dlani – varovalka v glavi«.

Pregled najpomembnejših aktivnosti

Podpis kodeksa mobilnih operaterjev in internetnih ponudnikov za zaščito uporabnikov

Na dan varne rabe interneta je bil podpisan prenovljen **Kodeks ravnanja izvajalcev javnih elektronskih komunikacijskih storitev za zaščito uporabnikov**, predvsem otrok in mladostnikov do 18. leta in starejših, ki zaradi pomanjkanja znanja slabše poznajo kibernetske nevarnosti. Kodeks so na osrednjem dogodku ob Dnevu varne rabe interneta, 5. 2. 2013, slavnostno podpisali vsi najpomembnejši nacionalni telekomunikacijski operaterji: Amis d.o.o., Debitel d.d., IZI mobil d.d., Si.mobil d.d., Telekom Slovenije d.d., Telemach širokopasovne komunikacije d.o.o., Tušmobil d.o.o. in T-2 d.o.o.

Kodeks ravnanja izvajalcev javnih elektronskih komunikacijskih storitev za zaščito uporabnikov predstavlja nadgradnjo obstoječega Samoregulacijskega kodeksa ravnanja operaterjev mobilnih javnih elektronskih komunikacijskih storitev o varnejši rabi mobilnih telefonov s strani otrok in mladostnikov do 18 let, ki so ga 31. 3. 2009 podpisali predstavniki Združenja za informatiko in telekomunikacije pri GZS ter slovenski operaterji mobilne telefonije.

Vsi podpisniki Kodeksa

Skupinska fotografija podpisnikov Kodeksa

Dogodek za učitelje »Internet v mojem žepu - svet na dlani - varovalka v glavi«

SAFE.SI je v sodelovanju z Univerzo v Mariboru, Fakulteto za varnostne vede v počastitev Dneva varne rabe interneta organiziral **enodnevni dogodek o varni in odgovorni uporabi mobilnih naprav med otroki in mladimi**, ki je bil **namenjen predvsem učiteljem in šolskim strokovnim delavcem**, pa tudi vsem ostalim, ki jih ta tematika zanima.

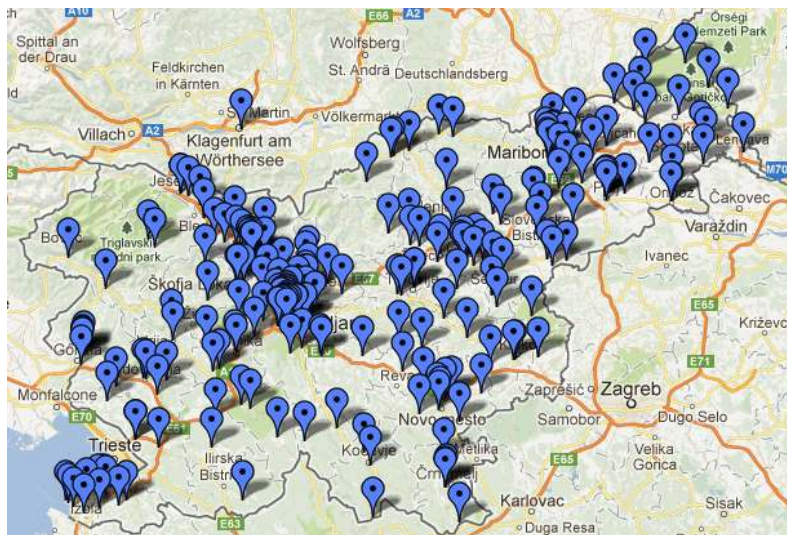
Na dogodku 5. 2. 2013 so strokovnjaki in praktiki spregovorili o različnih vidikih **vse bolj razširjenje uporabe pametnih telefonov** in drugih mobilnih naprav med otroci in mladostniki in **možnih pasteh ob neprevidni uporabi teh tehnologij** (zaščita zasebnosti, pretirane navezanosti in mobilni telefon, tehničnih in drugih zlorab ipd.). Predstavljene so bile tudi **smernice za varno uporabo mobilnih telefonov v šolah** in pri pouku. Za zaključeno skupino učencev in dijakov smo v okviru dogodka izvedli tudi 90-min delavnico »Sem pametnejši od svoje mobilne naprave«, ki mlade uči varne in odgovorne rabe mobilnih naprav.

Raziskava: Kaj so skrbi slovenskih staršev glede uporabe mobilnih telefonov pri otrocih

V mesecu januarju 2013 smo med slovenskimi starši izvedli spletno raziskavo glede uporabe mobilnih telefonov pri otrocih. Na raziskavo se je odzvalo 180 staršev, ki smo ih k sodelovanju povabili preko SAFE.SI spletne strani in našega Facebook profila. Več o zanimivih izsledkih raziskave, ki smo jih objavili 5.2.2013, si lahko preberete na www.safe.si.

Svetovalna linija tudi za težave na spletu Tom telefon odpira spletno klepetalnico

TOM telefon, ki kot svetovalna linija za mlade in starše sodeluje v Centru za varnejši internet, je s 5. 2. 2013 razširil svojo ponudbo pomoči s TOM klepetalnico, kjer lahko otroci in mladi nasvete in pomoč dobijo prek spletnega klepeta. Klepet v poskusnem obdobju deluje 2 uri tedensko na spletni povezavi <http://www.e-tom.si/>, kjer sta objavljena tudi dan in ura svetovanja.

Mesec varne rabe interneta na slovenskih šolah

Šole smo pozvali, da v februarju sami organizirajo svoj dogodek oz. pripravijo učno ali razredno uro, tehniški ali kulturni dan, delavnico, debato, posvet, srečanje ali kakršnokoli drugo aktivnost, ki obravnava problematiko ne/odgovorne rabe mobilnih naprav. V pomoč smo jim pripravili online paket, ki so ga prejeli ob registraciji na naši spletni strani. Prejeli smo prijave s strani **227 šol** in **297 učiteljev**.

Pregled sodelujočih šol - Google zemljevid

Dan varne rabe interneta 2014

Dan varne rabe interneta s sloganom »Skupaj za prijaznejši internet!« smo praznovali 11. februarja 2014. Tema pa se je nanašala predvsem na odgovornost, ki jo imamo vsi uporabniki pri ustvarjanju varnejšega in prijaznejšega spletnega okolja. Otroci in mladi, starši in skrbniki, učitelji, socialni delavci, tudi industrija in politiki, prav vsi pri tem igramo pomembno vlogo!

Pregled najpomembnejših aktivnosti

Lansiranje novih delov Ovce.sk

Prav na Dan varne rabe interneta smo lansirali prvih pet od 15 novih delov priljubljene slovaške serije risank Ovce.sk, ki smo jih sinhronizirali v slovenščino. Serija, prvih 9 delov, je poznana in zelo priljubljena tudi pri nas (sicer pa je bila adaptirana že v 23 svetovnih jezikov), nad junaki in zgodbami so navdušeni tako najmlajši kot tudi starejši učenci, dijaki, učitelji in starši. Slovenske glasove za Planšarja in Jureta sta zopet posodila Trkaj in Tamir Gostiša.

Tom klepet odslej tudi na spletni strani Safe.si

Z dnevom varne rabe interneta je pričel tudi na prenovljeni spletni strani www.safe.si delovati Tom klepet, kjer lahko otroci in mladostniki pa tudi njihovi starši klepetajo s Tomovimi svetovalci v primeru težav na spletu. Tom klepet koordinira Zveza prijateljev mladine Slovenije.

Dogodek za socialne delavce, učitelje in šolske strokovne delavce

V okviru dogodkov ob Dnevu varne rabe interneta je potekal tudi izobraževalni seminar za socialne delavce, učitelje in šolske strokovne delavce na temo spletnega vrstniškega nasiljem z naslovom »**Vloga šol in centrov za socialno delo v preprečevanju spletnega nasilja med otroki in mladostniki**«. V prvi vrsti smo pozornost namenili metodam preprečevanja spletnega vrstniškega nasilja in vlogi, ki jo majo pri tem šole in centri za socialno delo, ter širjenju znanja naših sodelavcev in širše mreže strokovnjakov, kako ukrepati, svetovati, da bo pomoč žrtvam zlorab na spletu hitra in učinkovita. Izobraževanja se je udeležilo **218 udeležencev**, predvsem s strani šol ter centrov za socialno delo.

Foto utrinek z dogodka

Mesec varne rabe interneta na šolah

Učitelje smo povabili, da na šoli v februarju sami organizirajo svoj dogodek: učno ali razredno uro, tehniški ali kulturni dan, delavnico, debato, posvet, srečanje ali kakršnokoli drugo aktivnost, ki obravnava problematiko ne/odgovorne rabe interneta in mobilni naprav. V pomoč smo pripravili online paket, ki je bil na voljo ob registraciji.

Na podlagi registracije smo poslali dostop do:

- online paketa za učitelje s predlogi delavnic, aktivnosti, predstavitev za delo v razredu z učenci pa tudi starši
- pasice oz. spletnega bannerja za umestitev na šolsko spletno stran: »Praznujemo Dan varne rabe interneta, 11. februar 2014«

V letu 2014 je v okviru meseca varne rabe interneta sodelovalo **376** učiteljev iz **296** osnovnih in srednjih šol ter drugih izobraževalnih zavodov po celi Sloveniji.

d. IZOBRAŽEVANJA ZA CILJNE SKUPINE

Izobraževanja za starše

Projekt SAFE.SI sledi svojemu poslanstvu informiranja in izobraževanja staršev o možnih ukrepih in zaščiti svojih otrok na internetu, zato za starše že od leta 2007 pripravlja srečanja s strokovnjaki in praktiki s področja varnosti na internetu z naslovom ULICA V OTROŠKI SOBI.

Foto utrinek s predavanja

Z izobraževanji želimo starše v prvi vrsti seznaniti z internetom in različnimi možnostmi, ki jih le-ta ponuja, prav tako pa želimo staršem posredovati tudi praktične informacije in nasvete za dodatno pomoč pri vzgoji otrok o varnih načinih rabe interneta ter mobilnih naprav. Izobraževanja so v glavnem dobro obiskana, poleg staršev pa se jih pogosto udeležijo tudi učitelji. V obdobju od marca 2012 do decembra 2014 so SAFE.SI sodelavci tako izvedli **145 predavanj**, ki se jih je udeležilo več kot **5.400 staršev**. Pri

izvedbi predavanj za starše sodelujemo s strokovnjaki iz različnih področij in institucij, ki pokrivajo specifične teme s področja spletne varnosti in zaščite otrok pri uporabi interneta. Pri izvedbi predavanj za starše so nam bili v veliko pomoč tudi sodelavci projekta E-šolstva ter Policije, ki so izvedli preko **20 predavanj** z več kot **1000 udeleženci**.

Zadovoljstvo šol z izvedenimi predavanji redno preverjamo z spletnim vprašalnikom. S ponosom lahko povemo, da večina šol meni, da so starši na predavanju pridobili koristne informacije in nasvete:

***OŠ Škofljica:** »Všeč nam je bila pripravljenost predavatelja, njegova strokovnost in izreden smisel za predavanje. Veliko zanimivih informacij, izhodišč in razmišljanj, ki so bila podana na sproščen način. Hvala vsem za profesionalni pristop in odlično pripravljenost.«*

***OŠ Dobrna:** »Predavatelj je problematiko predstavil na razumljiv način podkrepjen s primeri, kar je bilo staršem zelo všeč.«*

Delavnice za otroke

Ključno poslanstvo točke osveščanja o varni rabi interneta SAFE.SI so tudi izobraževanja otrok in mladih o varni in odgovorni rabi interneta, zato že od leta 2008 ponujamo tudi različne delavnice o teh temah za učence in dijake. Trenutno so na voljo sledeče teme delavnic, vendar se vsebina lahko prilagodi tudi specifičnim potrebam organizatorjev:

- *Varno deskanje v 90 minutah*
- *Spletno ustrahovanje in spletna etika*
- *Zasvojenost z novimi tehnologijami*
- *Zaščita zasebnosti na spletu*
- *Varna raba Facebooka (za učence od 5. razreda naprej)*
- *Ne bodi ovčka na internetu (za 1. triado OŠ, 45 min)*
- *Sem pametnejši od mobilnega telefona*

Foto utrinek iz delavnice

Posamezne delavnice so sestavljene **iz teoretičnega dela**, kjer se učence prek predavanja, pogovora in izmenjave izkušenj ter predvajanja video gradiv seznani z osnovnimi koncepti/pravili/nasveti varne in odgovorne rabe spleta, in **praktičnega dela** z različnimi zanimivimi interaktivnimi aktivnostmi za učence/dijake.

S pričetkom šol. leta 2012/2013 je Zavod MISSS prevzel vlogo koordinatorja izobraževanj za učence in dijake, medtem ko FDV še naprej koordinira izvedbo predavanj za starše. S pomočjo okrepljene in razširjene mreže izvajalcev delavnic smo v obdobju od marca 2012 do decembra 2014 na več kot **265 osnovnih ter srednjih šolah** uspešno izvedli **895 delavnic**, ki se jih je udeležilo več kot **20.300 učencev in dijakov**. Visoko stopnjo zadovoljstva šol potrjujejo tudi rezultati evalvacij:

OŠ Rodica: »Všeč nam je bilo odzivanje izvajalcev na potrebe: vnaprejšnje preverjanje, koliko izkušenj učenci že imajo in prilagajanje vsebine temu, pa prijetno in zanimivo podajanje, aktivno vključevanje učencev...Hvala! Se priporočamo za sodelovanje v prihodnje!«

e. PANELI MLADIH

V drugi polovici leta 2012 je pod vodstvom Zavoda MISSS pričel delovati panel mladih, ki ga sestavlja skupina mladostnikov v starosti do 18. leta. Z mladimi se tako aktivno pogovarjamo o varni rabi interneta ter mobilnih naprav, prav tako pa so zelo pomembni tudi pri odločanju, kakšna in katera gradiva s področja varne rabe tehnologij bi bila za njihov vrstnike zanimiva. V okviru SAFE.SI se namreč vedno znova soočamo z dilemo, kako zadovoljiti potrebe in pričakovanja najstnikov v starostni skupini med 11 in 17 let, glede vrste in obsega informacij v zvezi z varno rabo interneta. Njihovo mnenje zato šteje, prav tako njihovi pogledi in izkušnje, s kakšnimi težavami se pri uporabi tehnologije dejansko srečujejo.

Izvedli smo večje število srečanj mladih panelistov, v okviru katerih so mladi govorili o svojih izkušnjah s področja (ne)varne rabe tehnologij ter podali svoja mnenja o planiranih gradivih, ki jih SAFE.SI za njih pripravlja. Panel mladih smo želeli aktivno vključiti tudi v obeležitev Dneva varne rabe interneta 2013, zato smo jim ponudili možnost, da sami s svoje perspektive pripravijo vprašanja za sodelujoče na okrogli mizi »Internet v mojem žepu – svet na dlani- varovalka v glavi«, ki je potekala v okviru osrednjega dogodka 5. 2. 2013. Mladi so pripravili res odlična vprašanja, dve predstavnici mladih pa sta debato na samem dogodku tudi vodili.

g. SAFE.SI V MEDIJIH

SAFE.SI z mediji odlično sodeluje in kontinuirano objavlja medijske prispevke, s katerimi javnost uspešno osvešča o problematiki (ne)varne rabe interneta in mobilnih naprav. Smo tudi točka, kamor se mediji, novinarji obrnejo, kadar pripravljajo prispevke, oddaje, članke o teh tematikah.

V obdobju od 1. marca 2012 do 31. decembra 2014 smo sodelovali v **25 TV prispevkih in oddajah** (TV Slovenija 1 in 2 – Tarča, Dnevnik ob 13.00, Odmevi, Infodrom, Dobra ura, Evropski magazin, Razred zase, Ozadja, Svet na Kanalu A, POP TV - 24ur in 24 ur Zvečer, TV Klub), **32 radijskih prispevkih in oddajah** (Val 202, Študent, Slovenija 1, Center, Koper, Celje, Robin, Hit, City, Kranj, Primorski val, Ognjišče, Kum, Krka, Antena, Express, Radio SI,), **60 člankih v revijah, časopisih in tiskovnih agencijah** (Delo, Dnevnik, Žurnal 24, Nedelo, Naša žena, Smrklija, Družina, Šolski razgledi, Demokracija, Moj mikro, Zdravje za vse, Ekodežela, Kamniške novice, Posavski obzornik, Novi tednik, Večer, Finance, STA, Srednješolski vpisnik) in **210 člankih, objavljenih na različnih spletnih medijih**.

TV oglas »Ne zatipkaj si dostojanstva.....ne zatipkaj si življenja.....«, ki smo ga pripravili v sklopu kampanje ob Dnevu varne rabe interneta 2013, so različne TV postaje v mesecu februarju predvajale brezplačno. Oglas je bilo mogoče videti v sklopu TV SLO, POP TV, KANAL A, TV 3 medias, FOX international.

Ne zatipkaj si življenja in dostojanstva

Pametni telefoni, tablice in daljinski spadalci v sodobno tehnologijo, ki jo uporablja vse več otrok. S tem prihajajo tudi pasti.

Helena Plešner Pridoner, Pionirica
18.02.2013, 11:00

Novice | Družba | Slovenija

Po mnenju slovenskih staršev primerna starost otroka za prvi mobilnik pri 11 letih

Slovenski starši menijo, da je primerna starost, ko otrok dobi svoj mobilni telefon, 11 let.

Novice | Družba | Slovenija

zurnal24.si
Torek, 05. marec 2013, 13:15

NASLOVNICA SLOVENIJA SVET ŠPORT MAGAZIN ZAME

KDAJ KUPITI MOBILNIK?

Pametni telefon večkrat vzrok za prepir

Slovenski starši zaupajo otroku, da varno in odgovorno uporablja svoj mobilni telefon. Najbolj jih siri, da bi želela kakšna odrasla oseba prek telefona navezati neprimerne stike z otrokom.

T. K. / Ljubljana / STA 6.3.2013, 09:27

Anketa
Kdaj je po vašem mnenju primerno, da otrok dobi mobilni telefon?

Glasujte | Ogledajte si rezultate

Delite na Facebooku 11 Delite na Twitterju 1

Slovenski starši menijo, da je primerna starost, ko otrok dobi svoj mobilni telefon, 11 let. Tako kaže januarja izvedena raziskava med spletnimi uporabniki, rezultate katere je ob današnjem dnevu varne uporabe spleta objavil slovenski Center za varnosti internet Safe.si.

40 odstotkov vprašanih meni, da je uporabo težko nadzorovati

Raziskava kaže, da je 40 odstotkom staršev težko nadzorovati uporabo mobilnega telefona pri otroku. Starši, kot je otrok, težje jo nadzorujejo – s to trditvijo se strinja 47 odstotkov staršev otrok, starih od 13 do 17 let, 34 odstotkov staršev otrok, starih od devet do 12 let.

Članki v različnih spletnih medijih

3. SAFE.SI IN SODELOVANJE NA NACIONALNI RAVNI

Delovna skupina za nadgradnjo in dopolnitev obstoječega Samoregulacijskega kodeksa za mobilne operaterje

24. 10. 2012 je SAFE.SI v sodelovanju z **Gospodarsko zbornico Slovenije – Združenjem za informatiko in telekomunikacije organiziral sestanek z nacionalnimi telekomunikacijskimi operaterji** z namenom načrtovanja smernic za nadgradnjo in dopolnitev obstoječega Samoregulacijskega kodeksa za mobilne operaterje, ki so ga slovenski mobilni operaterji pod vodstvom Združenja za informatiko in telekomunikacije podpisali v letu 2009. Slovenski operaterji so se strinjali s predlogom, tako da je bila na podlagi sklepov tega sestanka ustanovljena ožja delovna skupina za prenovu kodeksa, ki se je v začetku decembra 2012 sestala in pripravila osnutek dokumenta. V mesecu januarju 2013 so dopolnjeni predlog podprli vsi operaterji, tako da je na Dan varne rabe interneta, 5. 2. 2013, v okviru osrednjega dogodka na Fakulteti za varnostne vede v Ljubljani, lahko prišlo do slovesnega podpisa omenjenega dokumenta. Kodeks so slavnostno podpisali Amis d.o.o., Debitel d.d., IZI mobil d.d., Si.mobil d.d., Telekom Slovenije d.d., Telemach širokopasovne komunikacije d.o.o., Tušmobil d.o.o. in T-2 d.o.o.

Sestava delovne skupine:

- Amis d.o.o.
- Si.mobil d.d.
- Telekom Slovenije d.d.
- Tušmobil d.o.o.
- ARNES
- APEK
- Informacijski pooblaščenec
- Center za varnejši internet SAFE-SI
- GZS, Združenje za informatiko in telekomunikacije
- Blaž Markelj, Fakulteta za varnostne vede

Glede na aktualnost problematike in skokovit porast števila uporabnikov mobilnih naprav ter posledično mobilnega interneta in s tem tudi povečanega števila tveganj, smo v okviru Centra za varnejši internet skupaj z našimi podporniki, ki delujejo v Svetu Centra, mnenja, da je tovrsten Kodeks za zaščito uporabnikov, predvsem otrok in mladostnikov, nujno potreben. Veseli nas, da nam je uspelo združiti vse največje nacionalne telekomunikacijske operaterje k skupnemu delovanju na področju zaščite otrok pri uporabi interneta in mobilnih naprav.

GZS, Združenje za informatiko in telekomunikacije je bilo eno od ključnih akterjev in pobudnikov za prenovu Kodeksa. Podpis Kodeksa so pospremili z naslednjo izjavo: *»Za večino prebivalcev Slovenije je danes uporaba pametnih mobilnih aparatov del vsakodneвне izkušnje. Vendar vedno večji nabor storitev in dostop do spleta predstavlja tudi nevarnost za zlorabo posebej pri otrocih in neizkušenih uporabnikih. Zato smo v Združenju za informatiko in telekomunikacije pri GZS skupaj s Safe.si po 4 letih pripravili prenovljen Kodeks ravnanja izvajalcev javnih elektronskih komunikacijskih storitev za zaščito uporabnikov, ki vsebuje priporočila za operaterje in ponudnike mobilnih storitev za zagotavljanje varne rabe mobilnih telefonov predvsem pri otrocih in mladostnikih. Združenje in operaterji, podpisniki tega kodeksa, si bomo prizadevali, da bomo tudi druge ponudnike vsebin seznanili z vsebino tega kodeksa in jih spodbujali k upoštevanju kodeksa.«*

Dušan Zupančič, direktor ZIT-GZS o pomenu Kodeksa

Delovna skupina za skupno promocijsko akcijo SAFE.SI in mobilnih operaterjev ob Dnevu varne rabe interneta, 5.2.2013

Na skupnem sestanku z operaterji je bila 24. 10. 2012 ustanovljena tudi delovna skupina za skupno promocijsko akcijo SAFE.SI in mobilnih operaterjev ob Dnevu varne rabe interneta 5. 2. 2013, ki so jo sestavljali predstavniki vseh operaterjev, SAFE.SI ter Informacijskega pooblaščenca. V mesecu novembru 2012 je bil tako sklican delovni sestanek z operaterji, v okviru katerega so se izoblikovali predlogi skupnih akcij v mesecu februarju 2013. Opravljeno delo v okviru delovne skupine ocenjujemo za zelo uspešno, saj nam je tudi s pomočjo operaterjev uspelo temo varne in odgovorne rabe mobilnih naprav v mesecu februarju 2013 približati širokemu občinstvu. Operaterji so poleg objave oglasa na mesečnih položnicah, ki jo je po naših ocenah prejelo več kot 1.000.000 naročnikov, Dan varne rabe interneta promovirali tudi na svojih spletnih straneh, e-novicah za svoje uporabnike, Facebook profilih svojih podjetij, ipd.

Nagrada Netko- Najbolj prijazna spletna vsebina za otroke

Nagrado Netko podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije - Združenje za informatiko in telekomunikacije v sodelovanju s SAFE.SI. Namenjena je podjetjem, ustanovam, uradom, skupnostim ter posameznikom, ki izstopajo s kakovostjo svojih spletnih digitalnih projektov. SAFE.SI v okviru natečaja sodeluje pri promociji, izboru ter sestavi žirije za kategorijo **otrokom prijazne spletne vsebine**. V letu 2012 smo že tretje leto sodelovali pri promociji, izboru, sestavi žirije za to kategorijo.

Nagrada Netko 2012- Primavoda.si

- Naslov spletne strani: www.primavoda.si
- Lastnik: JP VODOVOD-KANALIZACIJA
- Izvajalec: ENKI d.o.o.
-

Naslovnica primavoda.si

Nagrada Netko 2013- Moja - matematika.si

- Naslov spletne strani: www.kapko.si
- Lastnik: RIŽANSKI VODOVOD KOPER
- Izvajalec: ENKI d.o.o.

Naslovnica moja-matematika.si

Naslovnica kapko.si

Nagrada Netko 2014- Kapko.si

- Naslov spletne strani: www.kapko.si
- Lastnik: RIŽANSKI VODOVOD KOPER
- Izvajalec: ENKI d.o.o.

Ostala pomembnejša partnerstva

Sodelovanje SAFE.SI - E-šolstvo

Projekt E-šolstva je bil do svojega zaključka v jeseni 2013 eden izmed ključnih kanalov za doseg šol, predvsem na področju izobraževanja učiteljev in staršev v povezavi s tematiko varne uporabe interneta.

Sodelavci projekta E-šolstvo o uporabi mobilnih telefonov v šolah

Sodelavci projekta E-šolstvo so v letu 2012 pripravili smernice in priporočila za uporabo mobilnih telefonov v šolah, ki smo ga kot eno izmed gradiv vključili tudi v online paket za učitelje oz. šole ob Dnevu varne rabe interneta 2013. Omenjene smernice pa so njihovi avtorji predstavili tudi na osrednjem dogodku ob Dnevu varne rabe interneta, v sekciji namenjeni učiteljem.

Sodelovanje SAFE.SI - Varni na internetu

Projekt Varni na internetu (<https://www.varninainternetu.si/>), ki naslavlja širše področje problematike informacijske varnosti, je eden od pomembnejših kanalov za medsebojno izmenjavo znanj in izkušenj s področja varne rabe informacijskih tehnologij. SAFE.SI in Varni na internetu skrbita za redno informiranje ciljnih skupin preko spletnih strani in ostalih komunikacijskih kanalov, predvsem prek Facebook profilov.

Sodelovanje SAFE.SI – Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru

SAFE.SI in Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru sta v preteklem letu vzpostavila uspešno medsebojno sodelovanje, ki se odraža predvsem v skupni organizaciji in izvedbi osrednjega dogodka ob Dnevu varne rabe interneta, 5. 2. 2013, ki je potekal v prostorih omenjene Fakultete. Svoje strokovno znanje in izkušnje pa sta k projektu pomembno prispevala tudi Blaž Markelj, strokovnjak za področje mobilne telefonije, ter Danijela Frangež, strokovnjakinja za raziskave s področja spolnih zlorab otrok na spletu. G. Markelj je aktivno sodeloval predvsem v delovni skupini za nadgradnjo in dopolnitev Kodeksa za mobilne operaterje in je glavne poudarke, zakaj je bila prenova Kodeksa sploh potrebna, predstavil na dogodku ob podpisu Kodeksa 5. 2. 2013. Dr. Danijela Frangež pa je skupaj z mag. Antonom Tonijem Klačnikom v okviru SAFE.SI dogodka za učitelje in socialne delavce Vloga šol in centrov za socialno delo v preprečevanju spletnega nasilja med otroki in mladostniki ob Dnevu varne rabe interneta 2014 izvedla delavnico Kaj mora socialni delavec vedeti o spletnem nasilju, katerega žrtve in povzročitelji so lahko otroci in mladostniki. Prav tako je sodelovala v delavnici Vprašajte strokovnjaka, kjer je kot strokovnjakinja odgovarjala na vprašanja udeležencev dogodka o konkretnih primerih vrstniškega nasilja, s katerimi so se soočili pri svojem delu.

Sodelovanje SAFE.SI – Policija

SAFE.SI je v celotnem obdobju trajanja projekta tudi uspešno sodeloval s Policijo predvsem na področju izobraževanja in informiranja ciljne populacije staršev. Sodelavci Policije, predvsem iz PU Maribor in Uprave kriminalistične policije generalne policijske uprave, so tako izvedli večje število predavanj za starše, prav tako pa so aktivno sodelovali tudi pri ozaveščanju in izobraževanju strokovnih delavcev, predvsem učiteljev ter socialnih delavcev. Mag. Anton Toni Klačnik z Generalne policijske uprave je v sodelovanju z dr. Danijelo Frangež v okviru SAFE.SI dogodka za učitelje in socialne delavce Vloga šol in centrov za socialno delo v preprečevanju spletnega nasilja med otroki in mladostniki ob Dnevu varne rabe interneta 2014 izvedel delavnico Kaj mora socialni delavec vedeti o spletnem nasilju, katerega žrtve in povzročitelji so lahko otroci in mladostniki. Prav tako je sodeloval

v delavnici Vprašajte strokovnjaka, kjer je kot strokovnjak odgovarjal na vprašanja udeležencev dogodka o konkretnih primerih vrstniškega nasilja, s katerimi so se soočili pri svojem delu.

Sodelovanje SAFE.SI – Informacijski pooblaščenec

SAFE.SI že od vsega začetka sodeluje z Informacijskim pooblaščenecem, s katerim poteka aktivna izmenjava informacij in dobrih praks predvsem s področja varovanja zasebnosti pri uporabi informacijskih tehnologij. Informacijski pooblaščenec je aktivni član SAFE.SI delovnih skupin, kjer s svojim znanjem in izkušnjami prispeva k uspešni izvedbi posameznih nalog.

4. SAFE.SI IN MEDNARODNO SODELOVANJE

Omrežje INSAFE

Na evropski ravni SAFE.SI že od samega začetka aktivno sodeluje v aktivnostih omrežja INSAFE; udeležuje se dogodkov in izobraževanj, sodeluje v delovnih in tematskih skupinah ter z drugimi evropskimi točkami osveščanja izmenjuje gradiva ter primere dobrih praks.

*Foto utrinek z letne INSAFE konference,
Larnaca, Ciper, 14.-16.5.2012*

Insafe je evropsko omrežje, zadolženo za koordinacijo aktivnosti s področja osveščanja javnosti glede varne rabe interneta. V omrežje so vključene posamezne nacionalne točke osveščanja. Omrežje deluje v okviru EU programa Varnejši internet. Več informacij je na voljo na www.saferinternet.org.

*Video ob Dnevu varne rabe interneta 2013:
Poveži se odgovorno*

Dan varne rabe interneta 2013 in 2014

Glavni namen tega posebnega dne je promocija varne in odgovorne rabe interneta in mobilnih naprav, predvsem med otroki in mladostniki. Je osrednji letni dogodek evropske mreže centrov za varnejši internet INSAFE (www.saferinternet.org). Vsako leto je z namenom dviga ozaveščenosti o spletni varnosti po vsem svetu organiziranih na stotine dogodkov.

Z leti je Dan varne rabe interneta postal vodilni in najpomembnejši dogodek v koledarju spletne varnosti. Iz začetkov v letu 2004 na pobudo EU SafeBorders projekta in z vzpostavitvijo Insafe omrežja v začetku leta 2005 se je Dan varne rabe interneta razširil v mednarodne vode, saj dandanes praznujemo Dan varne rabe interneta v več kot 100 državah sveta na šestih od sedmih celin. Prvič so ga uradno obeležili pred 10 leti.

Udeležba slovenskih udeležencev na vseevropskem Panelu mladih in Safer Internet Forumu

Safer Internet Forum organizira program Varnejši internet pri Evropski komisiji že od leta 2004 kot glavno letno konferenco o vprašanjih varne uporabe interneta. Na forumu poleg predstavnikov industrije, organov kazenskega pregona, organizacij za zaščito otrok, raziskovalcev in oblikovalcev politik sodelujejo tudi predstavniki staršev in učiteljev iz vseh držav EU.

Prav tako forum omogoča mladim, da povedo, kako oni dojemajo internet in nove tehnologije, kaj jim pomenijo in kako vplivajo na njihova življenja.

Skupinska fotografija vseevropskega panela mladih

D.2. TOM TELEFON

1. KDO SMO?

TOM telefon pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije deluje že od leta 1990, ko je bil ustanovljen na pobudo Komisije za otrokove pravice. Leta 1995 se je vzpostavila Nacionalna mreža TOM, v katero so se povezale vse svetovalne skupine in začele svetovati z enotne brezplačne telefonske številke 080 1234.

a. POSLANSTVO IN VLOGA

Telefon za otroke in mladostnike, krajše imenovan TOM telefon, je namenjen vsem mladim, ki imajo kakršnekoli težave in se želijo o njih pogovoriti, saj je odraščanje že samo po sebi burno obdobje, ki prinaša toliko sprememb, da vsak otrok in mladostnik potrebuje priložnost, da se o njih sproščeno pogovori. V okviru omenjene kampanje »Nova številka, stari prijatelji«, je potekala tudi prenovitev že obstoječe spletne strani www.e-tom.si, preko katere imajo otroci in mladostniki v času nedelovanja telefona (in tudi sicer) od leta 2008 možnost postavljanja vprašanj preko spletnega obrazca. Na spletni strani lahko otroci in mladostniki berejo o različnih temah, kot so šola, droge, družina, ljubezen, mladostništvo, nasilje, psihološke težave, spolnost. Ob prenovi spletne strani smo omenjenim temam dodali tudi teme varne rabe interneta, saj smo se v letu 2012 priključili Centru za varnejši internet. Od 5. februarja 2013 naprej nam otroci in mladostniki lahko vprašanja postavljajo tudi v spletni klepetalnici.

b. CILJI

Cilji programa svetovanja so: mladim vsakodnevno zagotoviti možnost zaupnega in anonimnega pogovora o težavah, stiskah, vprašanjih; mladim omogočiti svetovanje z upoštevanjem načela enake dostopnosti za vse uporabnike; zagotovitev brezplačne storitve; skrb za enotno in kvalitetno delo svetovalcev (izobraževanja); spodbujanje prostovoljnega dela med mladimi; prepoznavnost programa med mladimi; aktivno vključevanje mladih v delovanje programa.

2. SVETOVANJE – ORGANIZACIJSKI VIDIK

Za otroke in mladostnike je telefon dosegljiv vsak dan od 12.00 do 20.00 ure na telefonski številki 116 111. Otroci in mladostniki nam lahko vprašanja postavijo tudi preko spletne strani www.e-tom.si ali nam pišejo v spletni klepetalnici, ki je dostopna na spletnem naslovu <http://www.e-tom.si/klepetalnica> in za katero je urnik svetovanja objavljen sproti na istem spletnem naslovu. V času svetovanja je na telefonu dosegljivih več svetovalcev, prav tako več svetovalcev odgovarja na elektronsko pošto. Za svetovanje v klepetalnici pa je v enem svetovalnem terminu na voljo en svetovalec. Svetovanje je v vseh primerih anonimno in zaupno.

Svetovalci na TOM telefonu so prostovoljci, ki delujejo po načelih zaupnosti in anonimnosti. Za delo po telefonu se usposablajo po programu osnovnega izobraževanja, ki traja 22 pedagoških ur.

V času izvajanja programa svetovanja na telefonu pa se svetovalci tudi dodatno izobražujejo: udeležujejo se različnih tematskih predavanj in seminarjev, s katerimi poglobljajo in razširjajo znanja o posameznih problematikah.

Svetovalcem, osebnostni rasti in strokovnemu izpopolnjevanju so namenjena tudi redna supervizijska srečanja. Ta svetovalcem omogočajo sprotno evalvacijo, razbremenitev, tudi izmenjevanje izkušenj z drugimi svetovalci, kar je pomembno za kvalitetnejše nadaljnje delo.

3. ŠTEVILO PRIMEROV IN TEM SVETOVANJA

a. Število primerov

Telefon za otroke in mladostnike je splošen telefon, ki je namenjen vsem otrokom in mladostnikom, ki imajo kakršnakoli vprašanja ali težave in se želijo o njih pogovarjati.

V obdobju marec 2012- december 2014 smo tako prejeli skupno 75.175 vprašanj, od tega 18.219 vprašanj, ki so bila svetovalne narave in so predmet nadaljnje analize. Od teh vprašanj je bilo **1369 vprašanj**, ki so se nanašala na *vprašanja varne rabe interneta* in so prikazana v spodnji tabeli.

Obdobje	Telefonski klici	Vprašanja zastavljena preko spletne strani	Vprašanja zastavljena v spletni klepetalnici	Skupaj
Marec 2012- Februar 2013	400	19	4	423
Marec 2013- December 2014	696	139	111	946
Skupaj	1096	158	115	1369

Na nas so se po pomoč v večini primerov obrnile osebe ženskega spola, in sicer v 844 primerih, medtem ko so pomoč pri nas v 525 primerih poiskale osebe moškega spola. Podatkov o starosti vseh tistih, ki so se obrnili k nam po pomoč nam ni uspelo pridobiti. Večina mladih, katerih podatki o starosti so nam bila zaupani, pa je bila starih med 12 do 16 let. Klicev staršev nismo prejeli.

b. Obravnavane teme

Kot je razvidno iz tabele, je bilo največ vprašanj na temo varne rabe interneta v prvem obdobju povezanih s **potencialno škodljivimi vsebinami in vsebinami vrstniškega nasilja preko spleta**. Ti temi se medsebojno precej povezujeta, kar dokazuje, da so internet in druge nove tehnologije neločljive od vsakdanjega življenja naših otrok in mladostnikov. Ne dojemajo jih kot nekaj ločenega od realnega življenja, kot to drži recimo za odrasle. Tako se na primer veliko težav z vrstniškim nasiljem začne na spletu in nadaljuje v realnem življenju in obratno. Veliko tovrstnih primerov privede posameznika tudi do razmišljanja ali poskusov različnih vrst potencialno škodljivih ravnanj ali vedenj. Vprašanja mladih se pri tem nanašajo predvsem na to, kako razrešiti situacije, v katerih so se znašli, pri čemer po navadi sami ne zaznavajo vzrokov.

V drugem obdobju, to je od marca 2013 do decembra 2014, pa je bilo največ vprašanj na temo varne rabe interneta povezanih s **potencialno škodljivimi vsebinami, vrstniškim nasiljem preko spleta in vsebinami vzpostavljanja stikov preko spleta** (te kategorije predhodno nismo vodili ločeno). Izpostavljeni temi nakazujeta, da mladi virtualnemu svetu pripisujejo velik pomen. Preko interneta se odločajo za vzpostavljanje in oblikovanje stikov z drugimi ljudmi. Pri tem so izpostavljeni raznim škodljivim vsebinam na spletu, saj ni nujno, da so osebe na drugi strani tisto, za kar se izdajajo. In tudi če to so realne osebe, lahko njihova sporočila posameznik dojame drugače kot so bila mišljena in ga privedejo do razmišljanja ali poskusov različnih vrst potencialno škodljivih ravnanj ali vedenj. Vprašanja mladih se pri temi vzpostavljanja stikov preko spleta nanašajo predvsem na preverjanje mišljenja druge osebe in iskanja možnosti za oblikovanje bolj zadovoljujočega odnosa. Pri temi potencialno škodljivih vsebin pa mlade še vedno zanima predvsem način, kako razrešiti situacije, v katerih so se znašli.

Obravnavane teme	Število (Marec 2012-Februar 2013)	Število (Marec 2013- December 2014)
Zasvojenost z internetom, zasvojenost s spletnimi igrami	28	64
Vrstniško nasilje preko spleta	97	181
Zasebnost (kraja identitete, varnost osebnih podatkov, nedovoljena uporaba osebnih fotografij)	15	161
Vzpostavljanje stikov prek spleta	0	250
Potencialno škodljive vsebine (nasilje, pornografija, sovraštvo, motnje hranjenja, samomor, samopoškodovanje)	277	269
Drugo	6	21

Glede zasvojenosti z internetom in spletnimi igrami mladi prepoznavajo svoje vedenje kot škodljivo in jih zanima predvsem, kako s takim ravnanjem prenehati. V primeru vprašanj povezanih z zasebnostjo mlade zanima predvsem, kako zaščititi svoj profil na Facebook strani in kaj storiti v primeru, če nekdo objavi fotografije brez njihovega dovoljenja.

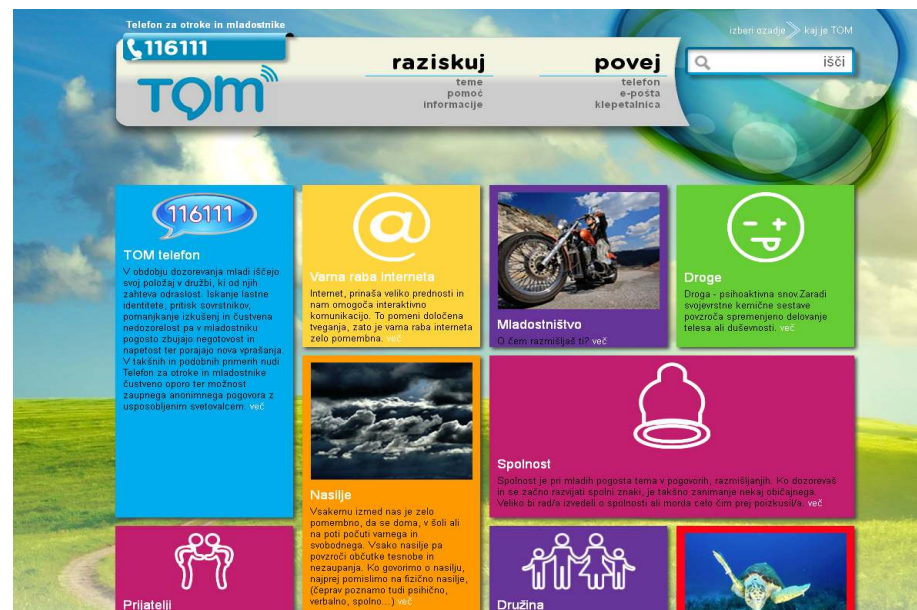
Vprašanj, ki smo jih v obdobju delovanja projekta varne rabe interneta prejeli na TOM telefonu, ni veliko. Ocenjujemo, da je to posledica delovanja Centra za varnejši internet, ki preko različnih delavnic mlade po šolah obvešča o varni rabi interneta. Menimo tudi, da mladi dobro poznajo spletno stran www.safe.si, kjer lahko pridobijo veliko uporabnih informacij glede ravnanja in vedenja na spletu in z drugimi novimi tehnologijami.

4. SPLETNA STRAN IN FACEBOOK STRAN

Spletna stran TOM telefona je www.e-tom.si. Spletno stran redno vzdržujemo in jo tudi mesečno vsebinsko dopolnjujemo. Spletna stran vsebuje informacije in članke o naslednjih temah: ljubezen, telesni razvoj in spolnost, vrstniki, varna raba interneta, družina, šola, psihološke težave, zlorabe, odvisnost, samomor, socialna stiska ipd. Na spletni strani so za otroke in mladostnike dostopne tudi informacije, na katere institucije se lahko obrnejo po pomoč, v primeru različnih težav.

	Spletna stran	Enkratni obiskovalci	Ogledi strani
Marec 2012 – november 2012	www.zpms.si	38.088	160.248
December 2012 – februar 2013	www.e-tom.si	4.155	7.211
Marec 2013 - december 2014	www.e-tom.si	106.138	136.127

Statistika obiska spletne strani

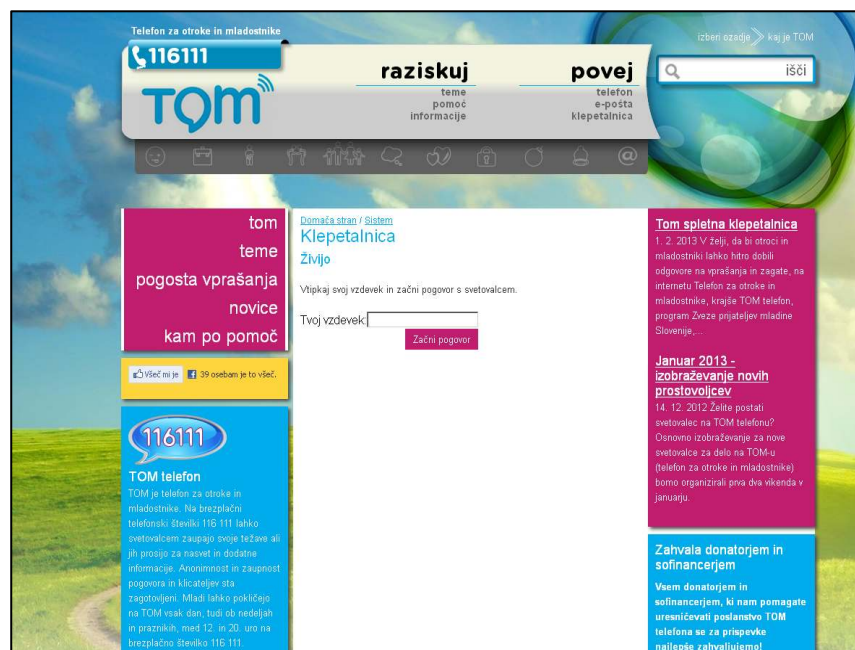

Spletna stran TOM telefona www.e-tom.si

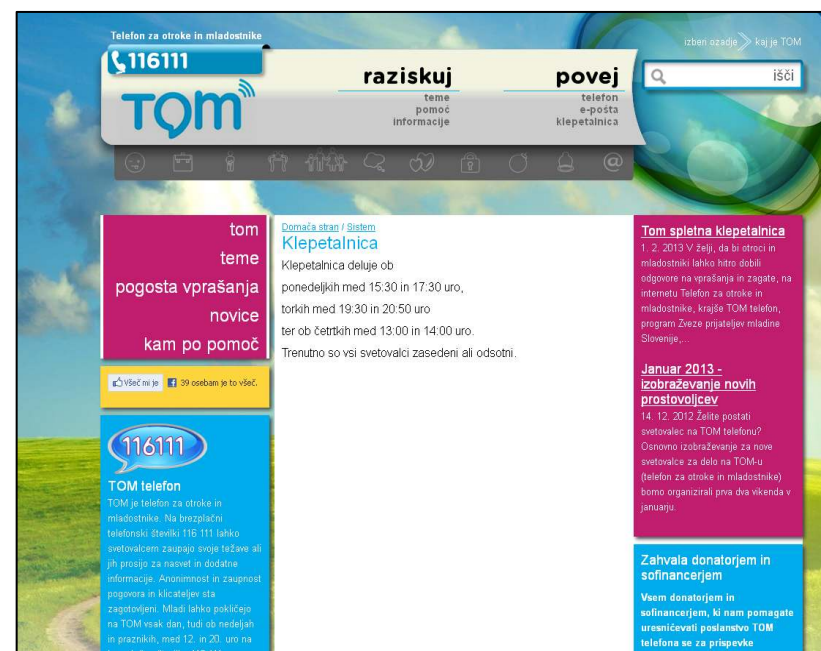
Na spletni strani TOM telefona je bilo v obdobju marec 2013 - december 2013 136.127 enkratnih obiskovalcev strani. Število obiskov strani je bilo 106.138. Temi, ki sta si jo mladi največkrat ogledali na spletni strani www.e-tom.si, sta bili spolnost in ginekološki pregled.

Pod temo internet so si mladi največkrat ogledali: 10 nasvetov za druženje na spletu, spoznala sva se preko interneta, spletno ustrahovanje, seksting, varna in skrivna gesla, družabna omrežja ter Dan varne rabe interneta.

V želji, da bi otroci in mladostniki lahko hitro dobili odgovore na vprašanja in zagate, smo na TOM spletni strani www.e-tom.si s 5. 2. 2013, na Dan varne rabe interneta, uvedli spletno klepetalnico. Urnik delovanja spletne klepetalnice je sproti objavljen na spletni strani <http://www.e-tom.si/klepetalnica>.

Spletna klepetalnica v času delovanja

Spletna klepetalnica v času odsotnosti svetovalcev

Da bi se približali otrokom in mladostnikom smo konec meseca decembra 2012 odprli tudi tematsko stran TOM telefona na Facebooku, ki je dostopna na naslovu <https://www.facebook.com/pages/TOM-Telefon/476142749070281>.

V obdobju od marca 2013 do oktobra 2014 smo na tej strani objavljali novice na različne teme, na katere svetujemo otrokom in mladostnikom. To so bile novice na temo prijateljstva, ljubezni, šole, učenja in prostega časa. Največ novic pa je bilo objavljenih na temo varne rabe interneta.

Facebook stran TOM telefona

Objava ob dnevu varne rabe interneta

5. PROMOCIJA TELEFONSKE LINIJE

a. Promocijska gradiva

V letu 2012 smo v skladu z direktivo Evropske unije v sklopu kampanje »Nova številka, stari prijatelji« uvedli novo številko 116 111. Skozi kampanjo je bila predstavljena sprememba telefonske številke TOM telefona in pridružitve TOM telefona Centru za varnejši internet Slovenija.

Ob tem dogodku smo natisnili večje število promocijskih gradiv, plakatov, ki smo jih v obdobju, od marca 2013 do oktobra 2014, dvakrat ob začetku šolskega leta in enkrat med šolskim letom, poslali vsem slovenskim šolam ter ostalim institucijam, v katerih se zadržujejo mladi (knjižnice, zdravstveni domovi ipd.). Prav tako smo pripravili zloženko o TOM telefonu, kjer smo poleg spremembe telefonske številke, zapisali tudi, da smo se priključili Centru za varnejši internet Slovenije in da se mladi lahko obrnejo na nas tudi v primeru težav, na katere naletijo na spletu in pri uporabi ostalih novih tehnologij.

POKLJČI ME...

Če imaš težave, pa tudi če jih nimaš.
Če si želiš resno razpravljati ali pa samo prijazno poklepetati.
Če nimaš nikogar, ki bi mu lahko zaupal, ki bi te razumel in ohranil tvojo skrivnost zase, pa tudi če imaš cel kup prijateljev.
Lahko se mi predstaviš ali pa tudi ne.
Vedno sem tu prav zato!

Odgovor je pogovor.

TVOJ TOM

SE NAM ŽELIŠ PRIDRUŽITI?

Svetovalci na TOM-u so študentje različnih smeri in strokovnjaki različnih poklicev, ki se posebej izobražujejo za telefonsko svetovanje otrokom. Svoje delo opravljajo prostovoljno v svetovalnih skupinah v Irčiji, Krškem, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Slovenskih Konjicah, Tolmini in Velenju.

Se nam želiš pridružiti?

Postani prostovoljec TOM-al!
Pokliči 01 23 96 720 ali piši na tom@zpm.si

Postanite donator tom-al!

Prispevek lahko nakažete na račun Zveze prijateljev mladine Slovenije, št. SI566100 0000 3512 232 sklic 116 111, kot namen nakazila pa vpišete za TOM. Prispevek lahko uveljavljate kot davčno olajšavo.

HVALA VAM!

Evropska komisija, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Urad RS za mladino, Socialna zbornica Slovenije, Telekom Slovenije, d.d., Amis d.o.o., In-life d.d., ITEL telekomunikacije d.o.o., Mega M d.o.o., Simobil d.d., Softmet d.o.o., Tušmobil d.o.o., T-2 d.o.o., Triglav, Bayer, ETI, Studio Zodiak, Bileta, MO Ljubljana – urad za mladino, MO Maribor, MO Murska Sobota, MO Velenje, Občina Cerklje, Občina Idrija, Občina Krško, Občina Slovenske Konjice, Občina Šmartno ob Paki, Občina Šoštanj, Občina Tolmin

Nova številka, stari prijatelji.

116 111

Odgovor je pogovor.

vsak dan od 12. do 20. ure
na telefonski številki 116 111

TOM

Telefon za otroke in mladostnike

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije

e-pošta: tom@zpm.si | www.zpm.si

Zloženka z informacijami o TOM telefonu

INFO

- TOM pomeni: Telefon za Otroke in Mladostnike
- Klik je brezplačen
- Pogovori so zaupni in anonimni
- TOM je dosegljiv vsak dan med 12. in 20. uro
- Vsak klik, vedno – poslušamo, vzamemo resno in verjamemo
- Na TOM pokliče veliko mladih – če je linija zasedena, vztrajajte ali poskusite kasneje
- Če imate dostop do interneta, lahko pišete na tom@gpins.si ali preko obzorca www.e-tom.si

- 1990 – TOM ustanovi Zveza prijateljev mladine Slovenije na pobudo komisije za otrokove pravice
- 1995 – TOM se s podobnimi telefoni v Sloveniji združi v Nacionalno mrežo TOM pod enotno brezplačno številko 080 123 4
- Trenutno Nacionalno mrežo TOM sestavljajo svetovne skupine: kitaja, kitško, ljubljana, maribor, munska sobora, slovenske konjice, tolin in velenje
- 2007 – TOM dobi novo spletno strani, ki omogoča mladim postavljanje vprašanj preko spleta
- 2012 – TOM se pridruži projektu Center za varnejši internet SAFE-SI, kjer lahko mladi in odrasli dobijo informacije in nasvete, kako varno in odgovorno uporabljati internet in ostale nove tehnologije. Projekt izvajajo Fakulteta za družbene vede, ANES, Zveza prijateljev mladine Slovenije in Mladinsko informacijsko središče Slovenije
- 2012 – Ob uvedbi številke 116 111 TOM organizira kampanjo »Nova številka, stari prijatelji«

ODGOVOR VE POGOVOR

»Všeč mi je sošolec, kako naj vem ali sem tudi jaz njemu?«

»Kakšni so znaki nosečnosti?«

»Nekdo me nadleguje po mailu. Strah me je, vendar se ne morem upreti, da ne bi pogledal sporočila. Kaj naj naredim, da se bo končalo?«

»Starša se ločujeta in bojim se, da sem jaz kriva.«

»Oče me zmerja, da sem nesposoben. NIK ni prav, kar naredim.«

»Kako naj osvojim punco?«

»Šolokci me ne marajo.«

»Moja bivša prijateljica je objavila moje fotografije na fb. Kaj naj naredim, da jih bo dala dol?«

»Če me bo pustil, če ne bom imela spolnega odnosa z njim. Jaz bi še malo počakala, ampak se res bojim, da me bo pustil. Ljubim ga in ne vem kaj naj naredim.«

»Ljubeč me ima na piklo.«

Zloženska z informacijami o TOM telefonu

Nova številka, stari prijatelji.

116 111

Odgovor je pogovor.

TOM

Telefon za otroke in mladostnike

Zveza prijateljev mladine Slovenije

TelekomSlovenije

ETI

Nova številka, stari prijatelji.

116 111

Odgovor je pogovor.

TOM

Telefon za otroke in mladostnike

Zveza prijateljev mladine Slovenije

TelekomSlovenije

ETI

Plakata TOM telefona ob spremembi telefonske številke

Oglas TOM telefona na zloženki Periodnega sistema

V septembru 2013 je bil oglas Tom telefon predstavljen na zloženki Periodni sistem, ki je bil izdan v nakladi 17.000 izvodov, namenjen je bil osmošolcem.

V okviru projekta Center za varnejši internet, pri katerem sodeluje TOM telefon, je bil septembra 2013 izdan priročnik »Pomoč staršem v vrtincu novih tehnologij - napotki za otrokom prijaznejši internet«, kjer je ena stran namenjena tudi TOM telefonu.

Predstavitev TOM telefona v priročniku »Pomoč staršem v vrtincu novih tehnologij - napotki za otrokom prijaznejši internet«

b. Promocija projekta

V obdobju od marca 2013 do decembra 2014 smo TOM telefon in njegovo delovanje predstavili v različnih radijskih in televizijskih oddajah. Izšlo je tudi več časopisnih prispevkov na temo TOM telefona.

Večje promocijske aktivnosti so bile naslednje:

PRAZNOVANJE OB 60. LETNICI ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE

12. aprila 2013 je Zveza prijateljev mladine Slovenije praznovala 60. obletnico delovanja. Slovesna prireditev je potekala v Cankarjevem domu v Ljubljani. Potekal je tudi prenos v živo preko RTV Slovenija. Na prireditvi so bili predstavljeni programi Zveze prijateljev mladine Slovenije, med njimi je bil posebej izpostavljen TOM telefon. Pred prireditvijo 60 let ZPMS je potekala akcija, v kateri je bil TOM telefon predstavljen v več medijih. To obdobje je zaznamovalo tudi povečano število vprašanj, ki so nam jih otroci in mladostniki postavili preko telefona, spletne pošte in klepetalnice.

*Prireditev ob 60. letnici
Zveze prijateljev
mladine Slovenije*

*Plakat TOM telefona izdan ob 60. obletnici Zveze
prijateljev mladine Slovenije*

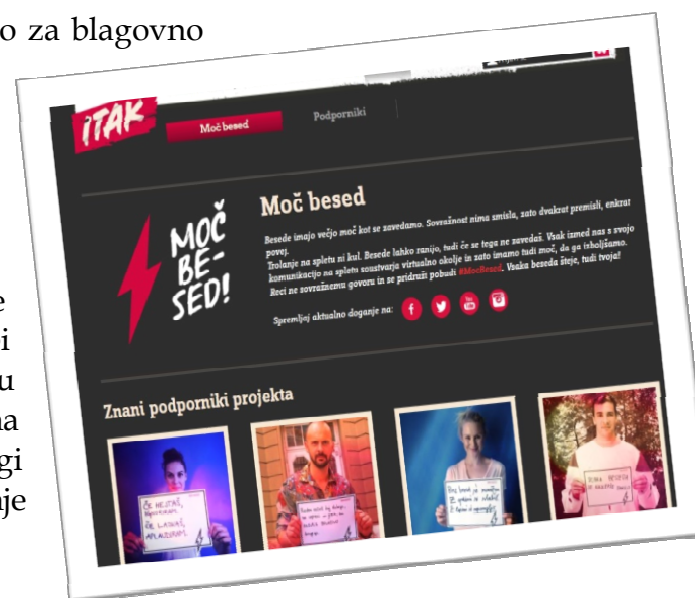
PREDSTAVITEV TOM TELEFONA NA POSVETU IZVAJALCEV SOCIALNO VARSTVENIH PROGRAMOV

18. junija 2013 je bila Nacionalna mreža TOM telefona predstavljena na okrogli mizi izvajalcev socialnovarstvenih programov v M hotelu v Ljubljani. Na okrogli mizi so bili predstavljeni nacionalni programi, pomembni za celotno državo. Okroglo mizo je organiziralo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Tom telefon je bil predstavljen kot edini nacionalni program za otroke in mlade.

POBUDA MOČ BESED

V mesecu maju 2014 sta Pristop in Telekom pripravila novo oglaševalsko akcijo za blagovno znamko Itak, ki nosi glavno sporočilo "Pogasi sovražnost. Govori ljubezen." Znotraj te akcije se je oblikovala pobuda Moč besed, znotraj katere je šlo za ozaveščanje proti sovražnemu govoru med mladimi na spletu. Tej pobudi se je v okviru TOM telefona pridružila tudi Zveza prijateljev mladine Slovenije.

S pobudo »Moč besed« nastopamo proti sovražnemu govoru med mladimi. Ta je vse bolj prisoten tako v svetu kot v Sloveniji, zato želi pobuda Moč besed družbi ponuditi informacije o tem družbenem pojavu in širiti zavedanje o pomenu kulture spletne komunikacije. V okviru pobude bo izvedena prva tovrstna slovenska raziskava o sovražnem govoru med mladimi na spletu, na podlagi njenih izsledkov pa bodo strokovnjaki lahko podali možne rešitve za doseganje višje kulture spletnega dialoga.

Spletna stran pobude Moč besed

D.3. SPLETNO OKO

Marca 2014 je Spletno oko obeležilo osmo obletnico svojega delovanja. V osmih letih smo kot prva in edina prijavna točka nezakonitih spletnih vsebin v Sloveniji naredili velik premik na področju zavedanja problematike sovražnega govora ter posnetkov spolnih zlorab otrok pri strokovni in splošni javnosti. Poleg rednega sprejemanja in obravnavanja prijav, ki smo jih prejeli na svojo točko, smo se pri svojem delovanju osredotočili predvsem na krepitev sodelovanja s policijo in internetno industrijo, izobraževanje strokovnjakov, ki prihajajo v stik s problematiko nezakonitih vsebin, ter iskanje rešitev za zmanjšanje sovražnega govora na spletnih portalih.

Leto 2013 si bomo vsekakor zapomnili po obdobju, ko so bile vse sile prijavnih točk po vsem svetu usmerjene v vzpostavitev učinkovitega in hitrega sistema odstranjevanja gradiv s spolnimi zlorabami otrok. Če so bili v preteklosti fotografije in videoposnetki, ki so prikazovali zlorabljenе otroke, v spletu dostopni po več mesecev in celo let, lahko danes poročamo, da je v večini primerov sporna vsebina odstranjena v nekaj dneh ali celo urah. Vendar se to ni zgodilo po naključju. To je rezultat vzajemnega sodelovanja 49 prijavnih točk INHOPE po vsem svetu, organov pregona v teh državah in internetne industrije. Brez sodelovanja vseh akterjev, ki v tej zgodbi vsak zase igrajo pomembno vlogo, takšna sprememba ne bi bila mogoča. Ponosni smo, da je del tega globalnega uspeha tudi Slovenija. Z delovanjem prijavne točke Spletno oko, z odličnim sodelovanjem z Generalno policijsko upravo RS ter pripravljenostjo slovenskih internetnih ponudnikov, da ukrepajo, ko je to potrebno, smo pomembno prispevali k svojemu poslanstvu: zmanjšati obseg gradiv s spolnimi zlorabami otrok na internetu.

Ponosni smo tudi na odmevnost zdaj že tradicionalne letne konference o zlorabah otrok v spletu. Septembra 2013 in 2014 smo namreč že tretje in četrto leto zapovrstjo v sodelovanju z Generalno policijsko upravo in Združenjem za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije organizirali konferenco z naslovom »E- zlorabe otrok«. Konference se je v obeh letih udeležilo preko 200 predstavnikov iz vrst policije, tožilstva, sodišč, internetnih ponudnikov, centrov za socialno delo, nevladnih organizacij, šolstva in drugih strokovnjakov, ki se pri svojem delu srečujejo s problematiko zlorab otrok v spletu.

Delovanje prijavne točke Spletno oko in Centra za varnejši internet kot celote je glede na visoko stopnjo uporabe interneta in drugih tehnologij med mladimi nujno potrebna, zato si želimo, da bi k varnejšemu internetu lahko aktivno prispevali tudi v bodoče in da bi nam sredstva tudi v prihodnje dopuščala osveščanje strokovnjakov o problematiki kaznivih dejanj na spletu, saj je izobraževanje ustreznih oseb ključno za uspešno pomoč žrtvam zlorab.

1. KDO SMO?

V zadnjih letih je uporaba interneta in elektronskih naprav strmo narasla, kar je prineslo spremembe v naš način komuniciranja, dela in naš način življenja nasploh. Žal nekateri uporabljajo razpoložljivo tehnologijo za nezakonita dejanja, tudi za distribucijo gradiv s spolnimi zlorabami otrok in sovražnega govora. Prijavna točka Spletno oko slovenskim uporabnikom interneta omogoča anonimno prijavo prav teh dveh vrst nezakonitih vsebin. Prijavna točka je bila s finančno pomočjo programa Varnejši internet ustanovljena septembra 2006, uporabniki spleta pa so lahko nezakonite vsebine začeli prijavljati marca 2007, ko je bila zagotovljena tehnološka platforma, objavljena spletna stran www.spletno-oko.si in vzpostavljeno sodelovanje s policijo.

A. NAŠE POSLANSTVO IN CILJI

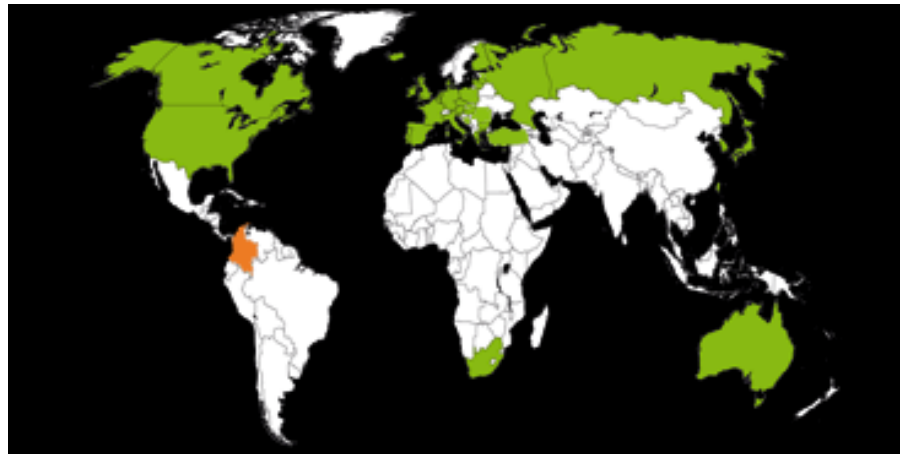
Poslanstvo prijavne točke Spletno oko je **v sodelovanju s policijo, ponudniki internetnih storitev, spletnimi portali in drugimi zainteresiranimi vladnimi ter nevladnimi organizacijami prispevati k zmanjšanju obsega gradiv s spolnimi zlorabami otrok in sovražnega govora na internetu.**

Prijavna točka Spletno oko svoje poslanstvo izpolnjuje z doseganjem naslednjih CILJEV:

- **Delovanje prijavne točke**, ki omogoča **anonimno prijavo** domnevno nezakonitega gradiva s spolnimi zlorabami otrok in sovražnega govora v spletu.
- **Osveščanje o problematiki nezakonitih spletnih vsebin** ključnih deležnikov in splošne javnosti.
- **Hitra in učinkovita obravnava prejetih prijav**, kar dosežemo z rednim in hitrim pregledovanjem ter posredovanjem domnevno nezakonitih prijav policiji, prijavnim točkam v tujini in ponudnikom internetnih storitev.
- **Sodelovanje s tujimi prijavnimi točkami** s ciljem izmenjave prijav in dobrih praks.
- **Spremljanje uspešnosti obdelave prijav posnetkov spolnih zlorabo otrok v slovenskih strežnikih.**

2. INHOPE

Prijavna točka Spletno oko je članica mednarodne organizacije INHOPE, ki je bila v okviru programa Evropske komisije *Za varnejši internet* ustanovljena leta 1999. **Danes INHOPE združuje 49 prijavnih točk iz 43 držav z vsega sveta**, med drugim iz Evrope, Azije, Afrike, ZDA, Južne Amerike in Avstralije. V prizadevanju za učinkovit odziv na nezakonite spletne vsebine organizacija INHOPE omogoča povezovanje prijavnih točk iz različnih koncev sveta in jih s strokovnim znanjem podpira pri obravnavi prijav nezakonitih vsebin.

Zemljevid, ki prikazuje pokritost INHOPE prijavni točk v svetu

Glavno poslanstvo organizacije INHOPE sta podpora prijavnim točkam ter zagotavljanje hitrega in učinkovitega ukrepanja pri obravnavi nezakonitih vsebin in s tem varnejšega interneta. V okviru tega poslanstva organizacija INHOPE zasleduje pet glavnih ciljev:

- **vzpostavitev dobre prakse** delovanja prijavnih točk ter spodbujanje izmenjave znanj in izkušenj med državami članicami;
- zagotavljanje **hitrega in učinkovitega odziva na prijave** nezakonitih vsebin po vsem svetu;
- **razširitev mreže** prijavnih točk INHOPE po vsem svetu;
- vzpostavitev **boljšega mednarodnega sodelovanja** med prijavnimi točkami ter zakonodajalci, vključno z vlado, policijo in drugimi organi;
- **osveščanje ključnih deležnikov** in splošne javnosti o organizaciji INHOPE in prijavnih točkah kot ključnih akterjih za prijavo nezakonitih vsebin po vsem svetu.

KLJUČNE DEJAVNOSTI ORGANIZACIJE INHOPE:

- ✓ Izmenjava dobrih praks
- ✓ Podpora novim prijavnim točkam
- ✓ Izmenjava prijav
- ✓ Vključitev v zadevne pobude
- ✓ Izobraževanje in informiranje oblikovalcev politik na mednarodni ravni

3. SPLETNO OKO V AKCIJI

Glavna naloga prijavne točke Spletno oko je sprejemanje in obravnava prijav, ki nam jih posredujejo spletni uporabniki. V letih 2012, 2013 in 2014 smo prejeli in obravnavali preko 10.000 prijav. Večino prijav smo prejeli prek prijavnega obrazca na svoji spletni strani www.spletno-oko.si ter prek prijavnega obrazca, ki je dostopen na nekaterih večjih spletnih portalih, mogoča pa je tudi neposredna prijava sovražnega govora. Nekateri prijavitelji so se na nas obrnili tudi prek naše elektronske pošte.

Prijava domnevno nezakonite vsebine prek prijavnega obrazca na naši spletni strani

Prijaviti želim: [Kako poteka prijava?](#)

1 2 3 4

Domnevni sovražni govor, usmerjen proti skupini

Posnetki spolnih zlorab otrok

- ☐ žaljiv govor, usmerjen proti posamezniku
- ☐ neprimeren oz. nespodoben govor
- ☐ ogrožanje varnosti posameznika
- ☐ nagovarjanje mladoletne osebe z namenom spolnega zlorabljanja (Grooming)
- ☐ zloraba na socialnem omrežju (npr. Facebook, Netlog, itd.)
- ☐ omrežni incident oz. varnostna grožnja
- ☐ sum zlorabe osebnih podatkov na internetu
- ☐ odrasla pornografija v medijih, dostopna otrokom
- ☐ nedovoljen spam
- ☐ spletno ustrahovanje (Cyberbullying)
- ☐ spodbujanje k neprimernemu/škodljivemu vedenju
- ☐ nič od naštetega - pišite nam

NADALJUJ

Kje ste naleteli na domnevno nezakonito vsebino, ki jo prijavljate?

1 2 3 4

- ☐ na spletni strani (www)
- ☐ prejel po elektronski pošti
- ☐ na portalu ali forumu
- ☐ pri neposrednem sporočanju (MSN, gTalk,...)
- ☐ na socialnem omrežju (Facebook, Netlog,...)
- ☐ na omrežju soležnikov (p2p- eMule, Torrent...)
- ☐ na FTP-ju
- ☐ med novičarskimi skupinami
- ☐ drugje na spletu

Naslednji korak

Podatki o spletni strani z domnevno nezakonito vsebino

1 2 3 4

Kdaj ste naleteli na to vsebino: [Danes](#) | [Včeraj](#) | [koledar](#)

Spletni naslov, na katerem se nahaja domnevno nezakonita vsebina:
 Primer: <http://www.spletni-naslov.com/>

Domnevno nezakonita vsebina

Morebitni komentar:

Priponka:
 No file selected.
Po želji lahko pripnete zaslonsko sliko ali kako drugo dokazilo.

Prijava sovražnega govora prek spletnega portala

ANONIMNO PRIJAVI SOVRAŽNI GOVOR [[zapri okno](#)]

Gumb 'Prijavi sovražni govor' je znak sodelovanja med prijavno točko Spletno Oko in portalom. Vse prijave so anonimne.

Prijava spodbujanja nasilja, sovraštva ali nestrpnosti bo posredovana prijavi točki Spletno oko in upravitelju portala. Upravitelj portala bo prijavljeno vsebino pregledal, ter jo v primeru kršitve pravil uporabe portala odstranil. Prav tako bodo prijavljeno vsebino pregledali na Spletnem očesu, ter jo, v kolikor bo prijavljena vsebina vsebovala elemente kaznivega dejanja po [297. čl. KZ-1B](#), posredovali policiji.

Prijava žaljivega govora zoper posameznika in neprimerne govora bo posredovana samo upravitelju portala. Upravitelj portala bo prijavljeno vsebino pregledal, ter jo v primeru kršitve pravil uporabe portala odstranil.

Podatki o spornem komentarju

Komentar vsebuje:

- ☐ Neprimeren govor (kletvice, vulgarizmi, ipd), žaljiv govor zoper posameznika, grožnje zoper posameznika
- ☐ Javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti zoper varovano skupino, na način, ki lahko ogrozi javni red in mir ali z grožnjo ali žalitvijo (297. člen KZ-1B, 1. odstavek)
- ☐ Ideje o večvrednosti ene rase nad drugo; zanikanje, zmanjševanje pomena, odobravanje, omalovaževanje, smešenje ali zagovarjanje genocida, holokavsta, hudodelstva zoper človečnost, vojno hudodelstvo, agresijo ali druga kazniva dejanja zoper človečnost (297. člen KZ-1B, 2. odstavek)

PODAJ PRIJAVO

SPLETN **KO**

Od podpisa **Kodeksa regulacije sovražnega govora na spletnih portalih** decembra leta 2010 lahko prijavitelji domnevni sovražni govor prijavijo tudi **prek gumba na spletnih portalih, ki so podpisniki Kodeksa. Prijavni obrazci za prijavo sovražnega govora so dostopni na večini večjih spletnih portalov: MMC, 24ur, Večer, Delo, Dnevnik, Slovenske novice.** Prijavo sovražnega govora takoj po oddani prijavi prejmemo mi na Spletnem očesu in skrbnik portala. Spletno oko v prijavi išče domnevne znake nezakovitosti, skrbnik portala pa znake kršitev pravil portala. Cilj vseh nas je, da bi bilo sovražnega govora in kršitev pravil na spletnih portalih čim manj.

A. OBRAVNAVA PRIJAV GRADIV S SPOLNIMI ZLORABAMI OTROK

Prednostna naloga prijavne točke Spletno oko je sprejemanje in obravnavanje prijav gradiv s spolnimi zlorabami otrok v spletu z namenom čimprejšnjega pregona in umika sporne vsebine iz spleta.

• PRAVNA IZHODIŠČA

Naše delovanje na tem področju določata dva člena v Kazenskem zakoniku (KZ-1). To sta 176. člen, predvsem tretji odstavek, ki **kaznuje vsakršno distribucijo posnetkov spolnih zlorab otrok v spletu** (*»Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor zase ali za drugega pridobiva, proizvede, razširi, prodaja, uvozi, izvozi ali drugače ponudi pornografsko ali drugačno gradivo s spolno vsebino, ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe«*), ter nanovo dodani člen 173.a, ki obravnava t. i. **»grooming«** (pridobivanje mladih oseb za namen spolne zlorabe): *»Kdor osebo, mlajšo od petnajst let, prek informacijskih ali komunikacijskih tehnologij nagovarja za srečanje z namenom, da bi zoper njo storil kaznivo dejanje iz prvega odstavka 173. člena tega zakonika«*.

Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva

176. člen

(1) Kdor osebi, mlajši od petnajst let, prodaja, prikaže ali z javnim razstavljanjem ali kako drugače omogoči, da so ji dostopni spisi, slike, avdiovizualni ali drugi predmeti pornografske vsebine, ali ji prikaže pornografsko ali drugačno seksualno predstavo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do dveh let.

(2) Kdor s silo, grožnjo, preslepitvijo, preokrajšitvijo ali zlorabo pooblastil, novačenjem, nagovarjanjem ali zaradi izkoriščanja navede, pridobi ali spodbudi mladoletno osebo za izdelavo slik, avdiovizualnih ali drugih predmetov pornografske ali drugačne seksualne vsebine, za sodelovanje v pornografski ali drugačni seksualni predstavi ali kdor taki predstavi vedoma prisostvuje, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

(3) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor zase ali za drugega pridobiva, proizvede, razširi, prodaja, uvozi, izvozi ali drugače ponudi pornografsko ali drugačno seksualno gradivo, ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe, ali kdor poseduje tako gradivo ali pridobi dostop do takega gradiva s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij, ali razkriva identiteto mladoletne osebe v takem gradivu.

V okviru 176. člena KZ-1 se osebe, odgovorne za pregledovanje prijav, ki jih prejme točka Spletno oko, osredotočajo predvsem na problematiko **razširjanja posnetkov spolnih zlorab otrok po spletu**. Na podlagi prejetih prijav ugotavljajo, ali gre pri prijavljenem gradivu (fotografiji ali videoposnetku) za prikaz spolne zlorabe otroka. Če je ta domneva potrjena, prijavo posredujemo policiji in prijavi točki v državi, kjer je nameščen strežnik, ki gostuje sporno vsebino.

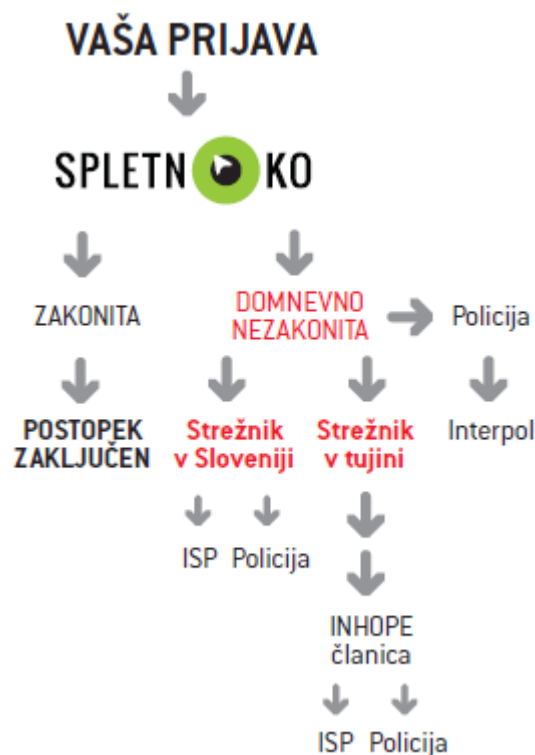
Pridobivanje oseb, mlajših od petnajst let, za spolne namene

173.a člen

(1) Kdor osebo, mlajšo od petnajst let, prek informacijskih ali komunikacijskih tehnologij nagovarja za srečanje z namenom, da bi zoper njo storil kaznivo dejanje iz prvega odstavka 173. člena tega zakonika ali zaradi izdelave slik, avdiovizualnih ali drugih predmetov pornografske ali drugačne seksualne vsebine, in so nagovarjanju sledila konkretna dejanja za uresničitev srečanja, se kaznuje z zaporem do enega leta.

V primeru kaznivega **dejanja nagovarjanja z namenom spolne zlorabe mladoletne osebe** vse informacije, ki nam jih v zvezi s primerom posreduje prijavitelj, posredujemo policiji, vendar prijavitelju v teh primerih vedno svetujemo, **naj se individualno obrne na najbližjo policijsko postajo**. V takih primerih mora namreč policija imeti o primeru čim več podatkov, da lahko učinkovito ukrepa, in anonimnost na tem področju ne koristi nikomur – niti policiji niti prijavitelju.

- **POSTOPEK OBRAVNAVE PRIJAVE**

Usposobljene osebe prijavne točke Spletno oko, pristojne za pregledovanje prijav, vsako prijavo gradiva s spolnimi zlorabami otrok pregledajo in v primeru domnevne nezakonnosti določijo lokacijo strežnika s sporno vsebino. Prejete prijave obravnavajo v najkrajšem možnem času oz. najpozneje v dveh dneh od prejema prijave. Domnevno nezakonito prijavo nato posredujejo organom pregona, ki začnejo postopek preiskave. Nadaljnja obravnava prijave je odvisna od tega, ali je bila vsebina locirana v slovenskem ali tujem strežniku.

Gradiva s spolnimi zlorabami otrok v slovenskih strežnikih

Če je bila prijava locirana v slovenskem strežniku in je policija potrdila znake kaznivega dejanja v prijavljeni vsebini, se začne postopek preiskave ter postopek odstranitve sporne vsebine iz strežnika. V večini primerov je ponudnik gostovanja o sporni vsebini v njegovem strežniku obveščen s strani policije, ki obveščanje opravi v sklopu svoje preiskave, včasih pa obveščanje ponudnika opravi Spletno oko. **V vsakem primeru pa je naš glavni cilj ponudnika o sporni vsebini obvestiti v čim krajšem času, saj lahko samo tako zagotovimo čim hitrejšo odstranitev kaznive vsebine s spleta in s tem onemogočimo ponavljajočo viktimizacijo žrtve.**

V letih 2012, 2013 in 2014 je Spletno oko obravnavalo **25** prijav gradiv s spolnimi zlorabami otrok, za katere je bilo ugotovljeno, da gostujejo **v slovenskih strežnikih**. 18 od tega jih je bilo po posredovanju policije in ponudnikov spletnih storitev **uspešno obravnavanih** – torej odstranjenih s spleta, za ostale primere pa se je izkazalo, da je šlo za zakonito vsebino in dodatni postopki niso bili potrebni.

Gradiva s spolnimi zlorabami otrok v tujih strežnikih

Če da gre za sporno vsebino v tujem strežniku, policija prijavo posreduje Interpolu, Spletno oko pa prijavni točki – članici organizacije Inhope v državi, kjer gostuje strežnik z domnevno nezakonito vsebino. Naloga prijavne točke v tujini, ki v obdelavo prejme našo prijavo, je nato o vsebini obvestiti lastne organe pregona in ponudnika gostovanja, kjer gostuje sporna vsebina. Podobno kot mi tudi prijavne točke v drugih državah namreč zasledujejo cilj, da sporna vsebina v čim krajšem času ne bi bila več dostopna uporabnikom spleta.

... V PRAKSI

Spletno oko prejme prijavo gradiva s spolnimi zlorabami otrok. Po pregledu prijave ugotovi, da gre za domnevno sporno vsebino, ki je locirana v Združenih državah Amerike. Spletno oko prijavo pošlje na policijo, hkrati pa jo posreduje tudi prijavni točki NCMEC v Združenih državah Amerike. NCMEC prijavo prejme, pregleda in ugotavlja, ali gre za domnevno kaznivo vsebino tudi po njihovi zakonodaji. Če je spornost vsebine potrjena tudi z njihove strani, o sporni vsebini obvestijo ameriške organe pregona, ki začnejo s postopkom, ter ponudnika gostovanja, ki sporno vsebino v najkrajšem možnem času odstrani s spleta oziroma prepreči dostop do nje.

V letih 2012, 2013 in 2014 je Spletno oko drugim prijavnim točkam INHOPE v nadaljnjo obravnavo posredovalo **349 prijav** vsebin, ki so prikazovale domnevne spolne zlorabe otrok.

- »OPAZI IN ODSTRANI«

Glavni namen učinkovite obravnave prijav posnetkov spolnih zlorab otrok je pregon storilcev, zaščita žrtev in čimprejšnja odstranitev spornega gradiva iz spleta. Prvi dve nalogi sta v domeni policije, tretja – tj. čimprejšnja odstranitev spornega gradiva iz spleta – pa je naloga prijavnih točk.

Tako imenovani »Notice and Take down« postopek, ki ga od držav članic v svojih zakonodajnih dokumentih in strategijah zahteva tudi Evropska unija, bi lahko v slovenščino prevedli kot »Opazi in odstrani«. Gre za postopek, ki zavezuje ponudnike internetnih storitev (predvsem tiste, ki gostijo vsebino), da vsako vsebino v svojem strežniku, za katero menijo, da je protipravna, nemudoma odstranijo iz spleta.

Ko na Spletno oko prejmemo takšno prijavo, moramo čim prej odkriti lokacijo strežnika ter o prijavi obvestiti policijo. Če je vsebina locirana v Sloveniji, se s policijo dogovorimo o nadaljnjem postopku – torej o tem, kdo bo o sporni vsebini obvestil ponudnika gostovanja in ga pozval k odstranitvi. Naš cilj mora biti vedno čimprejšnja odstranitev posnetkov spolnih zlorab otrok iz slovenskih strežnikov.

Če je sporna vsebina locirana v tujini, o tej prijavi prek vnaprej določenega in dogovorjenega postopka, ki ga določa mednarodna organizacija INHOPE, obvestimo prijavno točko v državi, kjer je vsebina locirana. Od tega trenutka dalje je skrb za odstranitev sporne vsebine iz strežnika v tujini v domeni prijavne točke v tej državi. Ravnati mora enako, kot bi ravnali mi, ko prejmemo prijavo vsebine v slovenskem strežniku – prizadevati si mora za čimprejšnji umik iz strežnika ter s tem preprečitev ponovne viktimizacije žrtve in nadaljnjega širjenja nezakonite vsebine po spletu.

B. OBRAVNAVA PRIJAV SOVRAŽNEGA GOVORA

Večina prijav sovražnega govora, ki jih prejmemo na Spletno oko, posredujejo bralci komentarjev na spletnih portalih. To so spletni portali, ki so podpisniki Kodeksa regulacije sovražnega govora in z nameščenim prijavnim obrazcem svojim uporabnikom omogočajo prijavo spornih vsebin skrbnikom portala in prijavni točki Spletno oko. Spletno oko v prijavi išče domnevne znake nezakonitosti, skrbnik portala pa znake kršitev pravil portala.

• PRAVNA IZHODIŠČA

Merila za kaznivost spornih oblik izražanja so v Sloveniji zastavljena visoko (»dejanja, ki glede na posamične okoliščine njihove izvršitve privedejo do kršenja javnega reda in miru«), zato je zgolj za nizek delež prijav ugotovljeno, da bi lahko ustrezala merilom kaznivega sovražnega govora. Kljub temu na splošno ugotavljamo, da je **v slovenskem spletu veliko neprimernega in spornega govora, za katerega pa glede na dosedanje tožilske prakse ne moremo reči, da gre na osnovi 297. člena Kazenskega zakonika za kazniv govor.** Tu gre predvsem za žaljenje, smešenje ali omalovaževanje družbenih skupin brez naklepa storitve kaznivega dejanja ter za žaljenje, obrekovanje in smešenje posameznikov. Slednja tri dejanja so lahko v določenih okoliščinah kazniva v smislu kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime, kar pomeni, da lahko zoper takšna dejanja z zasebno tožbo ukrepa zgolj oškodovanec, saj niti policija niti Spletno oko takšnih primerov ne obravnava.

Javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti

297. člen

(1) Kdor javno spodbuja ali razpihuje sovraštvo, nasilje ali nestrpnost, ki temelji na narodnostni, rasni, verski ali etnični pripadnosti, spolu, barvi kože, poreklu, premoženjskem stanju, izobrazbi, družbenem položaju, političnem ali drugem prepričanju, invalidnosti, spolni usmerjenosti ali katerikoli drugi osebni okoliščini, in je dejanje storjeno na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir, ali z uporabo grožnje, zmerjanja ali žalitev, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(2) Enako se kaznuje, kdor na način iz prejšnjega odstavka javno širi ideje o večvrednosti ene rase nad drugo ali daje kakršnokoli pomoč pri rasistični dejavnosti ali zanika, zmanjšuje pomen, odobrava, opravičuje, smeši ali zagovarja genocid, holokavst, hudodelstvo zoper človečnost, vojno hudodelstvo, agresijo ali druga kazniva dejanja zoper človečnost, kot so opredeljena v pravnem redu Republike Slovenije.

MERILA, PO KATERIH NA SPLETNEM OČESU OCENJUJEMO PRIJAVE SOVRAŽNEGA GOVORA

Spletno oko se pri pregledu prijav opira predvsem na dva vira: **297. člen Kazenskega zakonika**, ki prepoveduje javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti, ter na **Pravno stališče Vrhovnega državnega tožilstva** o pregonu takšnega kaznivega dejanja.

Pri presoji, ali je prijavljena vsebina domnevno nezakonita in kot takšna zrela za nadaljnjo obravnavo s strani pristojnih organov, osebe, odgovorne za pregledovanje prijav na Spletnem očesu, iščejo naslednje elemente:

- Javnost dejanja – vsebine so dostopne vsakomur, širši javnosti
- Spodbujanje sovraštva ali nasilja je izraženo zoper posebej navedene družbene skupine, ki so kot take opredeljene kot depriviligirane z Ustavo Republike Slovenije
- Spodbujanje sovraštva ali nasilja temelji izključno na osebni okoliščini posameznika, zaradi katere je pripadnik depriviligirane skupine
- Obstoj izvršitvene oblike grožnje, zmerjanja ali žalitve
- Obstoj konkretne nevarnosti za javni red in mir - iz vsebine je mogoče sklepati, da bi zapisano spodbujanje ali razpihovanje sovraštva v konkretnih razmerah lahko povzročilo fizično nasilje, zgražanje ali reakcije širših množic oziroma se drugače odrazilo kot motenje javnega reda.

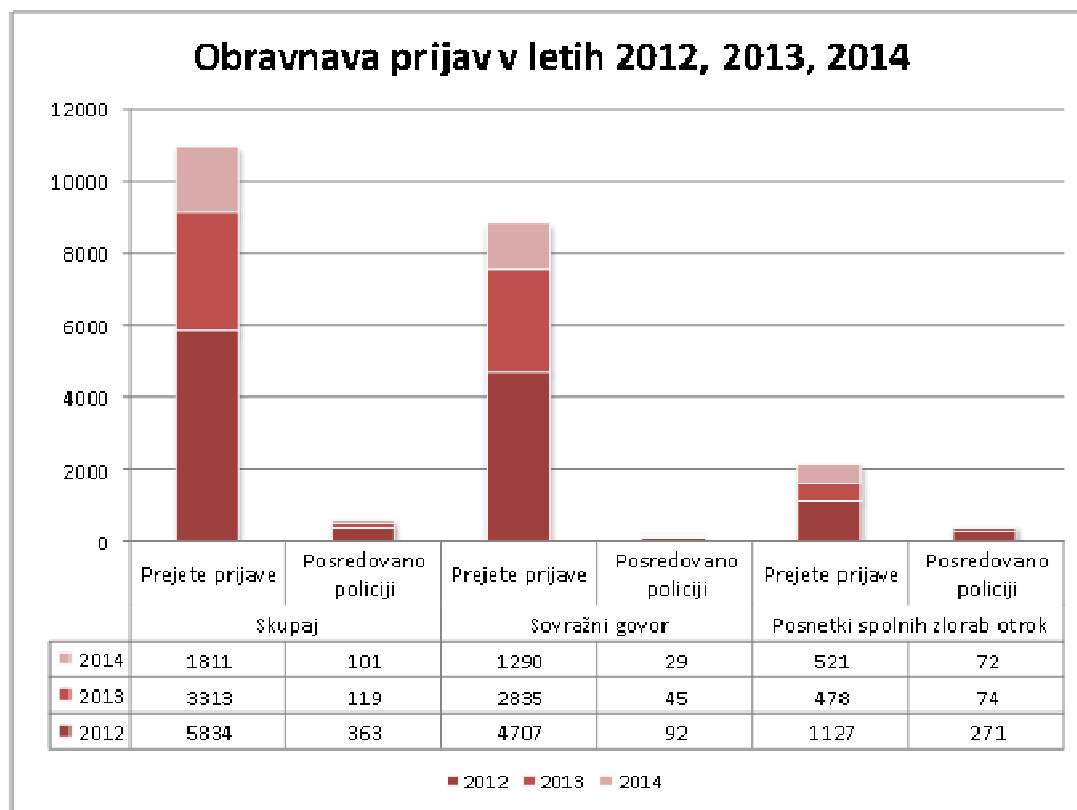
- POSTOPEK OBRAVNAVE PRIJAVE

V letih 2012, 2013 in 2014 so pregledovalci prijav na prijavni točki Spletno oko pregledali 8832 prijav sovražnega govora. V 166 primerih so ocenili, da bi lahko šlo za javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti, zato smo te primere poslali organom pregona v nadaljnjo obravnavo. Policija je na podlagi opravljenih preiskav primerov iz 2012 in 2013 deset primerov zaključila v obliki kazenske ovadbe (za leto 2014 še nimamo podatkov o številu kazenskih ovadb).

4. 2012, 2013 IN 2014 V ŠTEVILKAH

PRIJAVITELJI SO V GLAVNEM PRIJAVLJALI **DOMNEVEN SOVRAŽNI GOVOR** ...

V letih 2012, 2013 in 2014 smo prejeli več prijav domnevnega sovražnega govora kot prijav spolnih zlorab otrok. To povezujemo s Kodeksom za regulacijo sovražnega govora, ki je na portalih, ki so podpisniki Kodeksa, leta 2010 uvedel gumb za prijavo domnevno kaznivega govora. **V vseh treh letih smo tako skupaj prejeli 8832 prijav domnevnega sovražnega govora in 2126 prijav gradiv z domnevnimi spolnimi zlorabami otrok.**

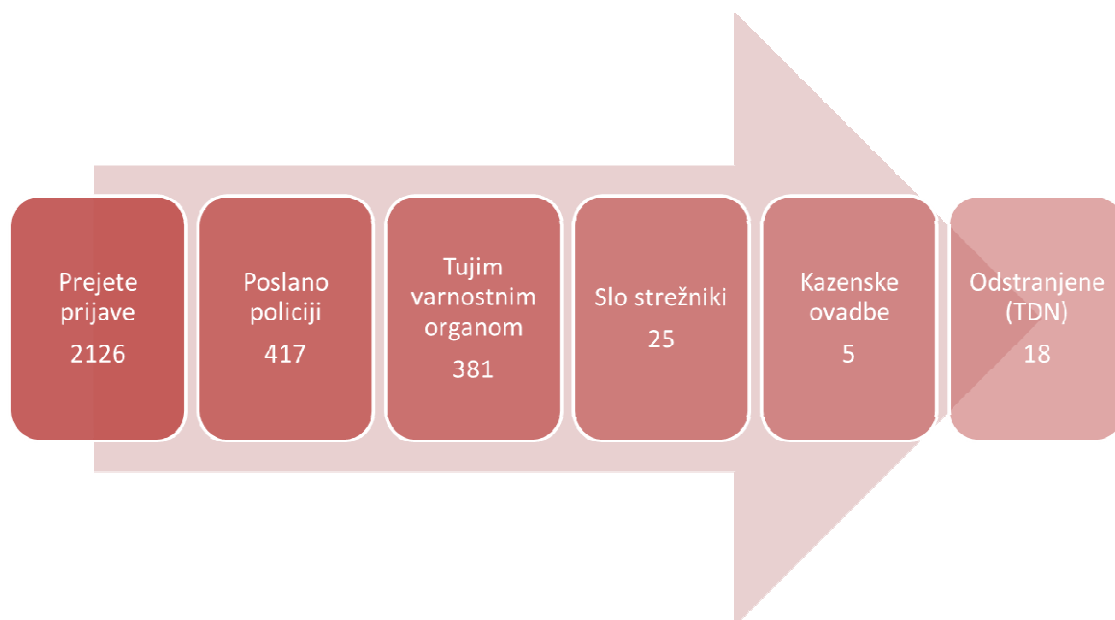
... VENDAR SMO NA POLICIJO POSLALI VEČ

PRIJAV POSNETKOV SPOLNIH ZLORAB OTROK.

Čeprav smo na Spletno oko s strani prijaviteljev prejeli predvsem prijave domnevnega sovražnega govora, smo po pregledu in analizi vseh prejetih prijav na policijo poslali več domnevno nezakonitih prijav posnetkov spolnih zlorab otrok. Verjetno je

vzrok za takšen razkorak v prejetih in posredovanih prijavah policiji predvsem v tem, da je v primeru gradiv s spolnimi zlorabami otrok (poznanih tudi pod izrazom »otroška pornografija«) veliko jasneje, kdaj gre za nezakonito vsebino, in je torej zmota prijaviteljev v teh primerih bolj redkost. Po drugi strani pa večina prijav sovražnega govora ne ustreza merilom za potencialno kaznivost in jih zato veliko večino zavržemo. **Tako smo na policijo v zadnjih treh letih poslali zgolj nekoliko manj kot 2 % prejetih prijav domnevnega sovražnega govora in skoraj 20 % prejetih prijav posnetkov spolnih zlorab otrok.**

A. POSNETKI SPOLNIH ZLORAB OTROK

Spletno oko je v letih 2012, 2013 in 2014 skupaj prejelo **2126 prijav**, za katere so prijavitelji menili, da gre za posnetke spolnih zlorab otrok. Po pregledu in analizi prijav smo na policijo **v nadaljnjo preiskavo poslali 417 prijav**, za katere smo ocenili, da bi lahko šlo za kršitev 176. člena KZ-1 (posedovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva). V 381 primerih je šlo za sporne vsebine v tujih strežnikih, zato je Spletno oko te prijave posredovalo tujim prijavnim točkam, policija pa tujim organom pregona. **V 25 primerih je šlo za domnevno sporne vsebine na slovenskih strežnikih**; policija in Spletno

oko sta v 18 takih primerih pri slovenskih ponudnikih internetnih storitev dosegla odstranitev spornih vsebin iz spleta, v preostalih primerih (7) pa je policija ocenila, da ni šlo za nezakonito vsebino. **V 5 primerih domnevno nezakonitih vsebin na slovenskih strežnikih je policija preiskavo zaključila s kazensko ovadbo.**

- **PRIJAVE IN ŽRTVE**

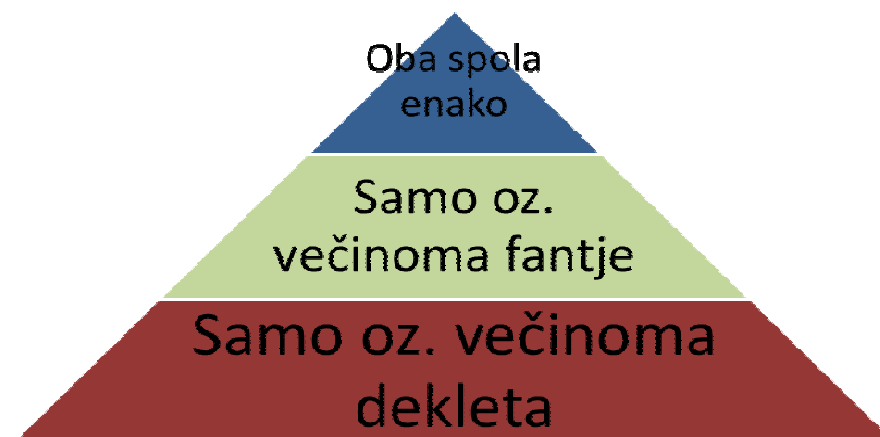
Delež prijav glede na vrsto sporne vsebine

Od vseh primerov spornih posnetkov zlorab otrok, za katere smo ugotovili potencialno nezakonitost in jih poslali na policijo, so **prevladovali primeri posnetkov, ki so prikazovali spolne zlorabe otrok (47 %) ali otroško goloto (38 %).** V 14 % primerov je šlo za primere **otroške erotike**, v štirih primerih pa za nagovarjanje otrok za spolne namene.

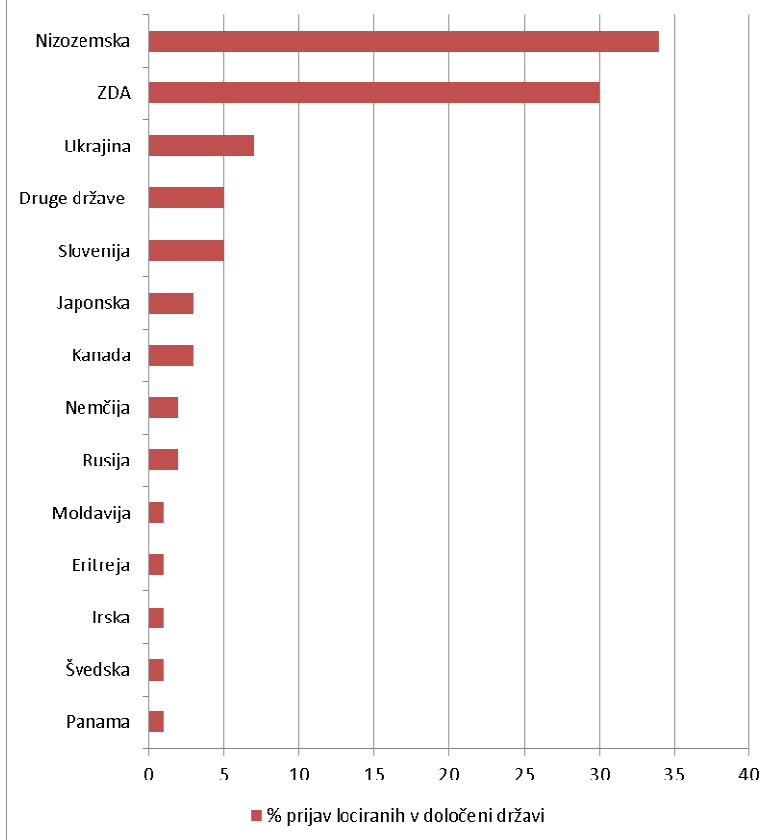
- **GOSTOVANJE SPORNIH POSNETKOV**

Delež prijav glede na spol žrtve

V domnevno nezakonitih prijavah posnetkov spolnih zlorab otrok so bila v 78 % prisotna dekleta oziroma večinoma dekleta. V 14 % primerov so bili na posnetkih prisotni samo fantje oziroma večinoma fantje, v 5 % primerov pa sta bila na posnetkih oba spola prisotna v enaki meri. Trendi kažejo, da se iz leta v letu delež posnetkov, na katerih se pojavljajo dekleta, povečuje, medtem ko so posnetki, ki prikazujejo fante, v manjšini.

Delež gostovanja posnetkov spolnih zlorab otrok po državah (%; 2012 - 2014)

V obdobju med leti 2012 in 2014 je **največ primerov** posnetkov spolnih zlorab otrok, ki so bili prijavljeni na Spletno oko, gostovalo **na Nizozemskem**, tj. kar 34 %. Sledita ZDA in Ukrajina. **Primerov, ko so sporni posnetki zlorab otrok gostovali v slovenskih strežnikih, smo v zadnjih treh letih zabeležili 25** . Policija je po pregledu slovenskih primerov pet primerov zaključila s kazensko ovadbo, v 18 primerih pa smo dosegli odstranitev sporne vsebine s strežnikov.

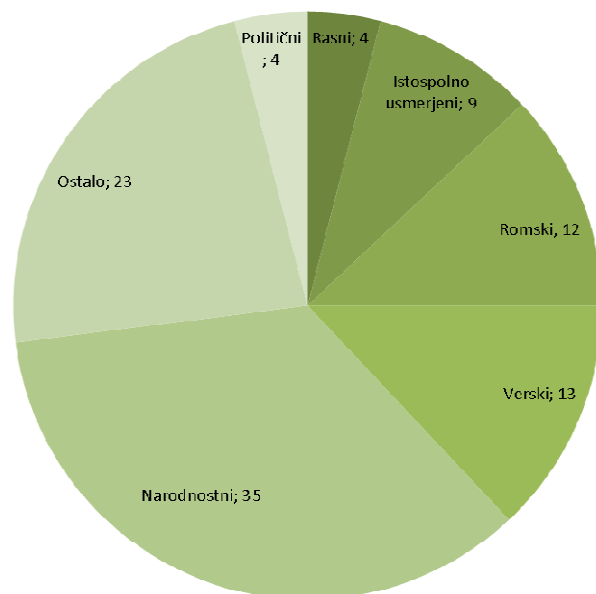
* Druge države: Države, kjer so v letih 2012 - 2014 gostovale manj kot 1% prejetih prijav.

B. SOVRAŽNI GOVOR

S ciljem zmanjševanja kaznivega sovražnega govora na internetu je Spletno oko v letih 2010 in 2011 z osmimi največjimi spletnimi novičarskimi portali v Sloveniji podpisalo **Kodeks za regulacijo sovražnega govora**. Kodeks je poenostavil in poenotil proces prijave sovražnega govora na spletnih portalih, predvsem pa omogočil hitro obravnavo in odstranitev spornih vsebin s portalov. Pokazatelj sodelovanja med prijavno točko in spletnimi portali je tudi statistika prijav domnevnega sovražnega govora, saj smo prav tega prejeli največ, v treh letih kar **8832 prijav**,

pri čemer smo jih v nadaljnjo preiskavo posredovali 166. Velika večina prijav sovražnega govora je izvirala s partnerskih portalov.

Vrste prijav sovražnega govora v 2012, 2013 in 2014 v %

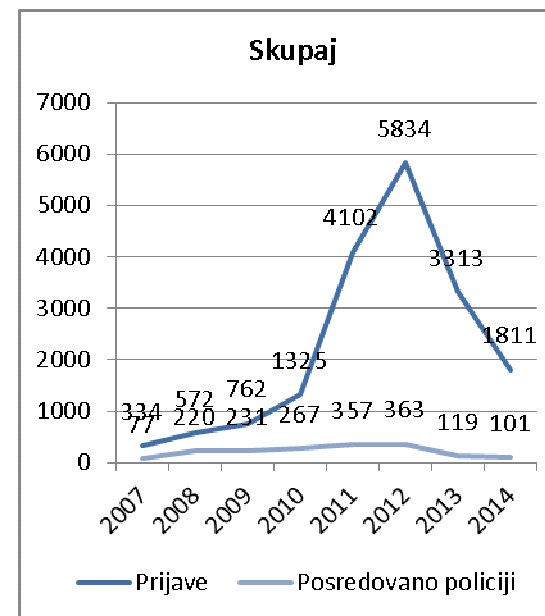
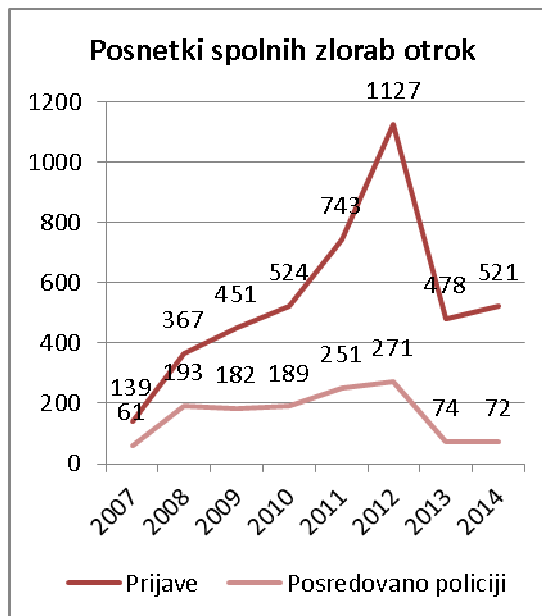
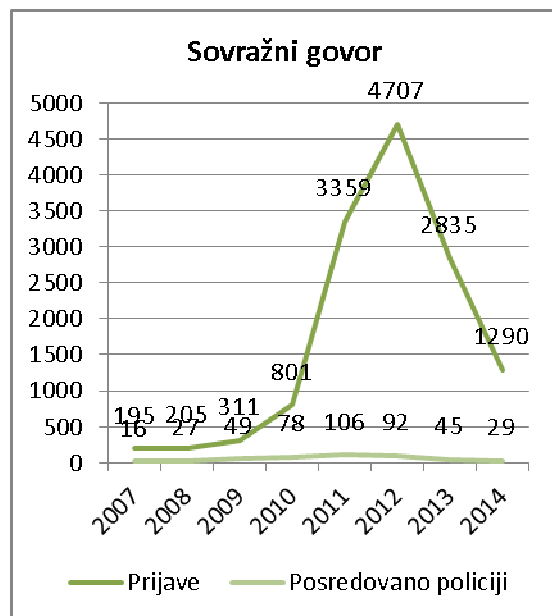

Med vsemi prijavami, ki smo jih policiji posredovali kot domnevno nezakonito spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti proti družbenim skupinam ali njihovim pripadnikom (po 297. členu KZ-1), je bilo **največ prijav na osnovi narodnosti** (predvsem proti narodnostim in državljanom bivše Jugoslavije) **in romske pripadnosti**, sledi spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti proti verskim skupnostim in zoper istospolno usmerjenim.

C. TRENDI PRIJAV

Trend naraščanja števila prijav sovražnega govora in posnetkov spolnih zlorab otrok je bil skozi vsa leta delovanja prijavne točke konstanten. S tem se je zviševalo tudi število prijav, ki smo jih posredovali policiji. Zvišanje števila prijav sovražnega govora v letih 2011 in 2012 je bilo posledica podpisa Kodeksa za regulacijo sovražnega govora, ki je na partnerskih portalih uvedel gumb za (hitro) prijavo sovražnega govora. Visoko število prijav sovražnega govora v preteklih letih je bilo tudi pokazatelj vse večjega zavedanja družbe te težave na eni ter ohlapnega poljudnega dojemanja koncepta kaznivega sovražnega govora na drugi strani. Prav slednje bila predvsem posledica nejasno določene zakonodaje na tem področju, ki je med prijavitelje vnašala zmedo, saj ni bilo povsem jasno, v katerih primerih gre za kaznivo dejanje, v katerih pa zgolj za neprimerno izražanje. Premik na tem področju se je zgodil s spremembo zakonodaje maja 2012, ki je opredelila jasno ločnico med kaznivim in nekaznivim govorom, piko na i pa je dodalo še pravno mnenje Vrhovnega državnega tožilstva. Te spremembe so se odražale tudi na številu prijav, saj je bilo prav v

zadnjem letu opaziti močan upad prijav sovražnega govora.

Tudi na področju prijav posnetkov spolnih zlorab otrok je bilo skozi leta prisotno konstantno naraščanje števila prejetih prijav ter prijav, ki smo jih posredovali policiji. Od začetka delovanja prijavnice leta 2007 do leta 2012 se je število prijav podeseterilo. Leta 2013 pa je število prijav vsebin z zlorabami otrok nenadoma močno upadlo. Vzrok za ta pojav vidimo predvsem v spremembi zakonodaje leta 2012, ki je inkriminirala tudi zgolj dostop do tovrstnih vsebin. V vseh osmih letih smo sicer prejeli 4350 prijav posnetkov domnevnih spolnih zlorab otrok, od tega smo jih 1293 posredovali policiji. To pomeni, da je bilo **od vseh prejetih prijav posnetkov domnevnih spolnih zlorab otrok po naših ocenah kar 30 % prijav tudi dejansko spornih in so bile deležne nadaljnje policijske obravnave.**

5. NAŠE DRUGE DEJAVNOSTI

A. NOVA SPLETNA STRAN

Center za varnejši internet

O CENTRU SREDIŠČE ZA POMOČ MEDUSKI CENTER NAPOVEDNIŠTVO

SPLETNO OKO Točka za prijavo sovražnega govora in posnetkov spolnih zlorab otrok na internetu

Safe.si Nauči se varno uporabljati splet in mobilne naprave

TOM Če se znajdeš v stiski na spletu, pokliči 116 111

Domov O prijavi točki Področja Poročila Novice FAQ

Domov

Ste na spletu naleteli na vsebino, ki se vam zdi nezakonita?
Ukrepite zdaj!

Prijaviti želim: Kako poteka prijava?

1 2 3 4

Domnevni sovražni govor, usmerjen proti skupini

- žaljiv govor, usmerjen proti posamezniku
- neprimeren oz. nespodoben govor
- ogrožanje varnosti posameznika
- nagovarjanje mladoletne osebe z namenom spolnega zlorabljanja (Grooming)
- zloraba na socialnem omrežju (npr. Facebook, Netlog, itd.)
- omrežni incident oz. varnostna grožnja

Posnetki spolnih zlorab otrok

- sum zlorabe osebnih podatkov na internetu
- odrasla pornografija v medijih, dostopna otrokom
- nedovoljen spam
- spletno ustrahovanje (Cyberbullying)
- spodbujanje k neprimernemu/škodljivemu vedenju
- nič od naštetega - pišite nam

NADALJUJ

Novice

11.02.2014 **Tudi Ho Hate Speech Movement – kampanja vseh sovrašnje praznuje Dan varne rabe interneta!**

Letošnji slogan Dneva varne rabe interneta se glasi: »Skupaj za prijaznejši internet«. Varna in odgovorna uporaba spletnega okolja in orodij je temelj komunikacije preko interneta. Splet je neskončen prostor komunikacije in interakcije, ki meden ponuja široko paleto potencialov in povezav, a hkrati je tudi prostor zlorab in sovražnega govora, zato se na ta dan **upri ustrahovanju, nasilju ter neprimernemu in sovražnemu govoru na spletu**. Vseščina FB stran kampanje **Ne Sovrašni si poglej video**, ki je bil izoban v okviru Kampanje.

11.02.2014 **Danes praznujemo Dan varne rabe interneta**

06.02.2014 **Makedonija uzakonila kemično kastracijo pedofilov**

29.01.2014 **Oddaja Dosje o Koaliciji sovrastva**

23.01.2014 **»Pedofilija je bolezen: neobčajno povezave v možganih povzročajo škodljivo vedenje.«**

>> ostale novice

Napovednik / aktualno

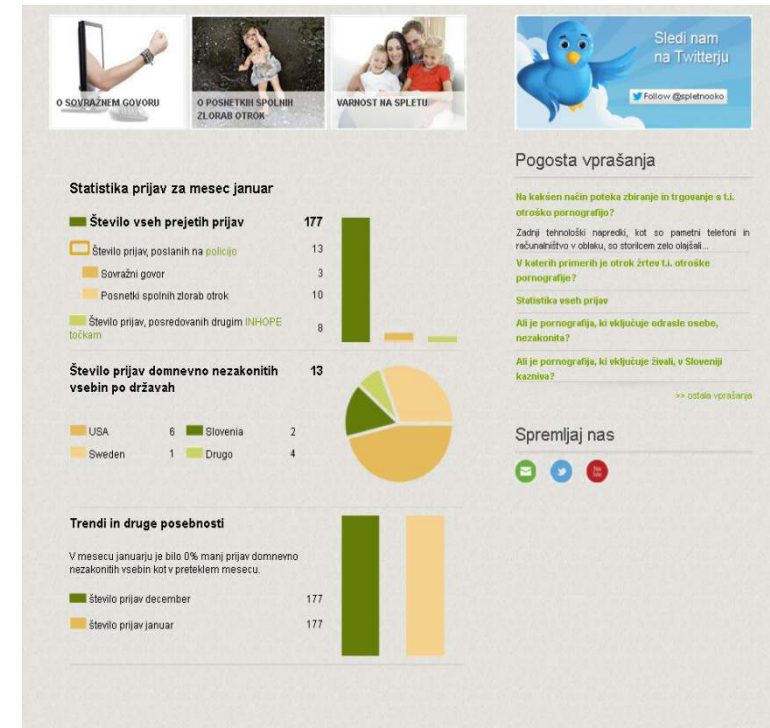
KAZENSKO PRAVO SPLETNI ZLOREBI

Združenje proti spolnemu zlorabljanju začne kampanjo s plakatom »Krik zlorabe«

Združenje proti spolnemu zlorabljanju začne kampanjo s plakatom »Krik zlorabe«. Kampanjo ozaveščanja in boja proti spolni zlorabi kot samostojni projekt Združenja proti spolnemu zlorabljanju financira Ameriška ambasada.

>> ostale napovedi

Konec leta 2013 je Spletno oko dobilo spletno stran z novo zasnovo in konceptom. Nova spletna stran namreč na enem spletnem mestu združuje vse tri komponente Centra za varnejši internet: Spletno oko, Safe.si in Tom telefon. Spletni naslov kljub temu še vedno staja enak: www.spletno-oko.si. Nekatere vsebine prijavnih točk in točke osveščanja se medsebojno povezujejo, kar uporabniku omogoča lažje prehajanje med vsebinami, ki ga zanimajo. Prav tako nova spletna stran omogoča dostop do prijavnega obrazca s katere koli podstrani Centra ter prikazuje trenutno statistiko prejetih prijav in ukrepov.

B. LETNI POSVETI O SPOLNIH ZLORABAH OTROK V SPLETU

Spletno oko v sodelovanju z Združenjem za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije ter Upravo kriminalistične policije Generalne policijske uprave vsako leto organizira posvet o problematiki spolnih zlorab otrok v spletu. Eden glavnih ciljev, ki ga zasledujemo organizatorji posveta, je na enem mestu združiti in povezati strokovnjake z različnih področij, ki se srečujejo s problematiko zlorab interneta. Zaradi narave problematike se nam zdi pomemben tudi svež dotok znanja in dobrih praks, zato vsako leto v svoje vrste povabimo strokovnjaka iz tujine. V zadnjih dveh letih se je posveta skupaj udeležilo več kot 400 udeležencev predstavnikov policije, tožilstev, sodišč, nevladnih organizacij, industrije, akademske sfere in šolstva. Evalvacije kažejo, da je potreba po tovrstnih izobraževanjih vse večja, saj sta prav zadostno znanje in povezovanje ključ do najboljše preventive in učinkovitega odgovora na zlorabe otrok na internetu.

- **Posvet 2012: »Zlorabe otrok so težava celotne družbe, pomembna je preventiva«**

4. in 5. oktobra 2012 sta na Fakulteti za družbene vede potekala posvet in okrogla miza o problematiki zlorab otrok v spletu in e-storilcih. Poseben gost posveta je bil Michael Sheats, strokovnjak z britanske fundacije Lucy Faithfull, ki deluje na področju rehabilitacije storilcev spolnih zlorab otrok na internetu.

Ena glavnih ugotovitev posveta je bila, da je izjemnega pomena **preventivna dejavnost države**, ki naj zajema osrednjo vlogo tudi v Sloveniji. Preventiva bi morala biti dolgoročna, sistematična, večplastna, zajemala pa naj bi otroke, starše, vzgojno-izobraževalne ustanove, nevladne organizacije, organe pregona, industrijo ter druge, ki delajo z otroki in mladostniki, pa tudi storilce spolnih deliktov. Pri tem je izjemnega pomena njihovo **sodelovanje**, saj lahko samo z roko v roki pripomorejo k učinkovitejši obravnavi problematike zlorab otrok v spletu.

	ZLORABA OTROK NA SPLETU IN E - STORILCI: ZMOREMO UKREPATI? <small>Moderator posveta: Anton Tori Klancnik, mag., Uprava kriminalistične policije GPU</small>
1. DAN - Četrtek, 4. oktober 2012 <i>E-storilci zlorab otrok - kdo, kje, zakaj, kako?</i>	
8.00 – 8.30 Registracija in druženje	
8.30 Otvoritev 1. dne posveta	
Pozdravni nagovor vodje Centra za varnejši internet Slovenije dr. Vasja Vehovar, Center za varnejši internet Slovenije	
Uvodni nagovor direktorja Uprave kriminalistične policije dr. Jurij Ferme, Uprava kriminalistične policije	
9.00 POSVET	
Pravni vidiki preiskovanja in dokazovanja zlorab otrok s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij dr. Primož Gorkič, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani	
Primeri iz policijske prakse <ul style="list-style-type: none">• Zloraba osebnih podatkov, izsiljevanje in spolna zloraba otroka preko interneta - grooming• Navihost otroka in razširjanje posnetkov spolno zlorabljenih otrok - sexting Borut Štok, vodja Oddelka za računalniško preiskovanje, Sektor kriminalistične policije Policijske uprave Maribor	
Od prejema kazenske ovadbe do pravnomočne obsodilne sodbe - vpogled v delo tožilstva na konkretnem primeru kaznivga dejanja po 176. členu KZ-1 Simon Grahornik, višji pravosodni svetovalec, Okrožno državno tožilstvo v Mariboru	
11.00 – 11.15 ODMOR	
Storilci spolnih zlorab otrok v Sloveniji - rezultati raziskave Danijela Frangež, mag. varstv., Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede	
E-storilci: Kaj iščejo in kaj vidijo? (konsekutivno prevajanje) Mike Sheath, LucyFaithFull Foundation, Velika Britanija	
14.00 – 14.45 KOSILO	
Otroci kot izvršitelji spornih dejanj na spletu Neža Miklič, Uprava kriminalistične policije GPU in Ajda Petek, Center za varnejši internet	
Otroci in mladostniki-žrtve zlorabe na spletu. Dejavniki tveganja in posledice Mateja Štirn, mag., ISA institut	
16.30 ZAKLJUČEK PRVEGA DNE	

Zanimivost posveta je bila tudi okrogla miza, ki je soočila mnenja o kaznivih spletnih vsebinah predstavnikov javnega sektorja na eni ter industrije in zagovornikov svobode interneta na drugi strani. Celoten posnetek razprave je dostopen na našem kanalu Youtube Spletno oko: <https://www.youtube.com/watch?v=TIGQE4nLdUA>

- **POSVET 2013: » E-zlorabe otrok: razsežnost pojava in učinkovito ukrepanje«**

V veliki dvorani Fakultete za družbene vede je 25. septembra 2013 tretje leto zapored potekal posvet na temo zlorab otrok na internetu. Rdeča nit posveta sta bila obravnavanje razsežnosti pojava zlorab otrok v spletu in iskanje poti za učinkovito ukrepanje. Posvet so odprli dr. Vasja Vehovar, vodja Centra za varnejši internet Slovenija, Marjan Fank, direktor Uprave kriminalistične policije Generalne policijske uprave, in častni govorec, minister za izobraževanje, znanost in šport, dr. Jernej Pikalo.

Osrednja gostja posveta je bila Adele Desirs z Interpola, ki je opozorila na vpliv, ki ga ima internet na razširjenost spolnih zlorab otrok. »Včasih je moral storilec fizično do prodajalca tovrstnih gradiv, danes pride do posnetkov spolnih zlorab otrok z enim samim klikom. Enako velja za proizvodnjo teh gradiv. Storilec lahko že z vsakim fotoaparatom ali telefonom posname fotografijo ali videoposnetek, ki prikazuje zlorabe otrok. Gradiv pa mu ni več treba skrivati niti v svojem računalniku, saj lahko vse shrani v oblak«, je o razsežnosti tega pojava povedala Adele Desirs. Izpostavila je tudi dejstvo in hkrati skrb, da Slovenije ni na seznamu držav, ki pri onemogočanju dostopa do vsebin, ki prikazujejo najhujše spolne zlorabe otrok, sodelujejo z Interpolom.

V okviru posveta je bil pripravljen dokumentarni videoposnetek z naslovom **Delovanje organizacij v primerih zlorab otrok na internetu.** V videoposnetek smo vključili enajst organizacij (Šola za ravnatelje, Policija, Center za Socialno delo Domžale, Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Društvo Ključ, Spletno oko, Si-Cert, Telekom Slovenije d.d., Tušmobil, d.o.o., Inštitut za forenziko informacijskih tehnologij, Odvetniška družba Čeferin, d.o.o.), ki so na kratko predstavile svoje dejavnosti na področju preprečevanja zlorab otrok na internetu, izkušnje, ki jih imajo na tem področju s sodelovanjem z drugimi organizacijami, morebitne ovire, s katerimi se soočajo pri opravljanju svojega dela, ter predolge za izboljšanje delovanja pri preprečevanju tovrstnih zlorab. Dokumentarni videoposnetek je posnet na DVD-ju, ki je sestavni del tega letnega poročila, dostopen pa je

tudi na našem kanalu Youtube Spletno oko: <http://www.youtube.com/watch?v=hFIob2pqI>

Novost posveta 2013 so bile **tudi mešane skupine, ki so obravnavale konkretne praktične primere zlorab**. Mešane skupine so bile sestavljene iz predstavnikov različnih organizacij in ustanov, s čimer je bil omogočen pogled na problematiko z več zornih kotov. Glavni namen mešanih skupin so sicer bili povezovanje različnih organizacij, poglobljanje razumevanja dela vseh, ki so vključeni v proces reševanja določene zlorabe, in iskanje rešitev za boljše sodelovanje.

- **POSVET 2014: E-zlorabe otrok: So kje meje svobode interneta?**

24. in 25. septembra 2014 je v veliki dvorani Fakultete za družbene vede potekal 4. Posvet o E-zlorabah otrok. **Gostje tokratnega posveta so bili prof. Julia Davidson iz Univerze Middlesex v Veliki Britaniji, g. Brian Webb iz angleške prijavne točke IWF, g. Dave Jansen iz nizozemske policije, g. Björn-Erik Ludvigsen iz norveške policije, g. Anton Toni Klančnik iz slovenske policije, ga. Mateja Medved iz Okrožnega sodišča v Ljubljani, g. Marko Potokar iz Inštituta za varnostno kulturo, ter Nina Babič, svetovalna delavka na osnovni šoli.** Poleg predavanj smo tudi v letu 2014 pripravili delavnice, kjer so imeli udeleženci možnost reševanja praktičnega primera zlorabe na spletu. Tako prvi kot drugi dan smo zabeležili preko 200 udeležencev, skupaj se je posveta udeležilo **več kot 230 slušateljev** iz vrst policije, tožilstev, sodišč, centrov za socialno delo, nevladnih organizacij, šolstva in industrije.

Posvet se je pričel s predvajanim videom, ki je nastal v produkciji angleške prijavnice točke IWF. **Video prikazuje resnično zgodbo 27-letnega Roba**, ki ga je v mladosti spolno zlorabil oče in posnetke objavil na spletu. 15 let pozneje so posnetki še vedno na spletu, Robova mati pa opozarja, da se zloraba njenega sina ponovi vsakič, ko si nekdo ogleda te posnetke. Video smo za namene posveta podnaslovili v slovenski jezik in je dostopen na Youtube kanalu Spletno oko.

Slovenski kriminalisti so opozorili na težave, na katere naletijo pri preiskovanju spolnih zlorab otrok v spletu. V njihovem imenu je spregovoril Anton Toni Klančnik, ki se že skoraj 10 let ukvarja s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem spolnih zlorab otrok in nasilja v družini. Opozarja, da so otroci vedno bolj aktivni na spletu, v različnih družbenih omrežjih, hkrati pa so še premladi, da bi se zavedali vseh nevarnih pasti spleta. Zato je treba **čim prej najti rešitve, ki bodo**

omogočale nadaljnji svoboden razvoj interneta in hkrati preprečile kriminalna dejanja, katerih najpogostejše žrtve so prav mladoletniki.

Tarča zlorab na spletu so najranljivejši uporabniki spleta, ki se sami ne znajo zaščititi. Večina žrtev spolnih zlorab so deklice v starosti od 13 do 15 let, storilci pa so v veliki večini moški, ki so dobro izobraženi in imajo inteligenčni kvocient višji od povprečja, v svojih raziskavah ugotavlja profesorica kriminologije na Univerzi Middlesex v Veliki Britaniji Julia Davidson. Prav tako je Davidsonova med raziskavo ugotovila, da so **zelo ogroženi tudi otroci, ki so odvisni od spleta** in so na internetu praktično ves čas. **Po njenem mnenju je ključno pri zaščiti otrok izobraževanje in osveščanje otrok pred nevarnostmi, ki nanje prežijo na spletu, saj so pedofili, kot je pokazala raziskava, zelo spretni pri iskanju žrtev, spretni manipulatorji, ki uporabljajo številne lažne profile in različne identitete.**

O delu in predvsem reorganizaciji organizacijske strukture ter delovnega procesa obravnave spolnih zlorab otrok je spregovoril **Dave Jansen, policijski uslužbenec nizozemske policije**, ki od leta 2003 deluje na področju zlorab otrok in trgovine z ljudmi. V zadnjih šestih letih so okrepili število kriminalistov in v ekipo vključili strokovnjake za analizo posnetkov in za programsko opremo. Po zaslugi reorganizacije tako nizozemski kolegi raziščejo od 500 do 600 primerov na leto.

Na posvetu smo lahko prisluhnili tudi predavanju **norveškega policijskega uslužbenca Bjorna Erika Ludvigsena**, ki je predstavil njihov

učinkovit sistem za blokiranje dostopa do posnetkov spolnih zlorab otrok na spletu. V uvodu je dejal, da obstajajo meje svobode interneta, ključna vprašanja, na katera moramo najti odgovor, pa so, kako skrbeti za izpolnjevanje pravice posameznika do obveščenosti ter njegove pravice, da ga zaščitimo pred zlorabo. Blokade so ključne, saj je čas, ki mine do izbrisa spornih posnetkov, še vedno predolg, čeprav se iz leta v leto skrajšuje, opozarja strokovnjak z Norveške.

C. PROMOCIJA PRIJAVNE TOČKE NA DOGODKIH IN PO KNJIŽNICAH

Na Otroškem bazarju (od 6. do 9. 9. 2012), največjem sejmu, ki se osredotoča na otroke in na katerem različni razstavljalci predstavljajo izobraževalne in zabavne vsebine, se je v okviru Centra za varnejši internet predstavljala tudi prijavna točka Spletno oko.

Leta 2012 smo za promocijske namene uporabili tudi nove knjižne kazalnike, ki so

bili posredovani šolskim knjižnicam na vseh stopnjah izobrazbe. Razdeljeni so bili tudi med obiskovalce Otroškega bazarja in udeležence posveta o spolni zlorabi otrok. Za promocijske namene smo uporabili tudi plakate in zloženke, ki smo jih razdelili na Otroškem bazarju in šolskim knjižnicam.

PRIJAVNA TOČKA SPLETNO OKO:

- je edina slovenska spletna prijavna točka, kjer lahko anonimno poročate posredne spletne zločine ali sovražni govor na internetu.
- deluje od marca 2012 in je že sedaj zbirka dokazila tudi članica mednarodne organizacije INHOPE. In zbirajo 41 prijavnih točk po celotni Evropi.

CENTER ZA VARNEJŠI INTERNET SLOVENIJA:

- deluje v okviru programa Evropske komisije: Varnejši internet (Safer Internet Programme)
- zbirajo in komunicirajo: SAFE-SI, TOM TELEFON in SPLETNO OKO
- deluje na Univerzi v Ljubljani, Fakulteti za družbene vede v partnerstvu z ARNEŠom, Zvezo prijateljev mladine Slovenije (ZPMŠ) in Mednarodnim informacijskim središčem Slovenije (MISIS).
- članica je ga Generalni direktoriat za informacijsko družbo in medije pri Evropski komisiji in Ministrstvo za kulturne, mladostniško, kulturo in šport.

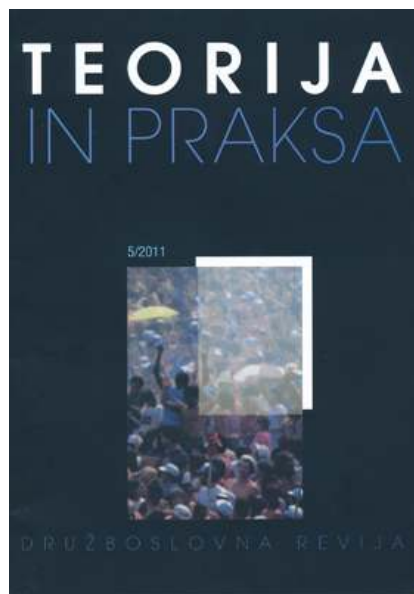
Center za varnejši internet Slovenija

- Tu lahko svestljate o varnosti interneta in varnosti na spletu: www.safe.si
- Tu lahko svestljate o varnosti interneta in varnosti na spletu: www.safe.si
- Tu lahko svestljate o varnosti interneta in varnosti na spletu: www.safe.si

SPLETNO OKO

www.spletno-oko.si

Otroška pornografija? Sovražni govor? Prijava anonimno!

SPLETNO OKO V ČLANKIH IN JAVNIH RAZPRAVAH

V letih 2012 in 2013 smo prispevali tudi k znanstvenoraziskovalnemu delu. Tega leta smo sodelavci prijavne točke namreč objavili **dva znanstvena članka na temo sovražnega govora**. V družboslovni reviji **Teorija in praksa** (št. 1/2012) smo pisali o stanju sovražnega govora v slovenskem spletu in dojemanju sovražnega govora med uporabniki spleta v Sloveniji, v reviji **Medijska preža** (št. 42, junij 2012 in št. 44/45, junij 2013) pa o spremenjeni zakonodaji na področju (kaznovanja) sovražnega govora ter o možnih rešitvah za omejitev spletnega sovražnega govora. Poleg tega smo v **Nedelu** (18. 12. 2011), prilogi dnevnega časopisa Delo, sodelovali v prispevku o kaznivem sovražnem govoru. Redno smo o tej problematiki ljudi obveščali tudi po drugih medijskih kanalih, kot sta radio in televizija. Poleg tega smo v **Državnem zboru v prvi polovici leta 2013 sodelovali v dveh javnih razpravah na temo sovražnega govora**.

D. SODELOVANJE S SPLETNIMI PORTALI

Spletno oko si za zmanjševanje obsega sovražnega govora v spletu prizadeva prek sodelovanja s spletnimi portali in Kodeksa za regulacijo sovražnega govora, ki smo ga v letih 2010 in 2011 podpisali z osmimi največjimi spletnimi novičarskimi portali v Sloveniji. S Kodeksom smo na portalih podpisnikov uvedli gumb za prijavo domnevnega sovražnega govora, leta 2012 pa smo Kodeks, ki je prej urejal zgolj področje kaznivega sovražnega govora, z Aneksom razširili še na druge problematične vsebine, kot so:

- nestrpen govor brez izraženega naklepa zoper zaščitene družbene skupine;
- nestrpen govor brez izraženega naklepa storitve kaznivega dejanja zoper druge družbene skupine;
- žalitve zoper posameznika ali pravno osebo in ogrožanje varnosti posameznika;
- neprimerna vsebina – vulgarizmi, kletvice ipd.

Na podlagi podpisanega Kodeksa se Spletno oko in podpisniki kodeksa srečujemo na sestankih enkrat letno, kjer evalviramo dosedanje delo in iščemo izzive za naprej. V letu 2013 in 2014 smo se tako srečali dvakrat. Na zadnjem srečanju smo se pogovarjali predvsem o možnosti moderiranja kot prostovoljnega dela.

Spletno oko občasno organizira tudi seminarje na temo sovraštva in sovražnega govora na internetu, namenjene skrbnikom, moderatorjem in urednikom spletnih portalov (strokovni javnosti), ki se pogosteje soočajo s problematiko sovražnosti v komentarjih.

**SPLETNI
PORTALI, KI SO
PODPISNIKI
KODEKSA:**

24.COM
UR

DELO

DNEVNIK

RTV SLO | MMC

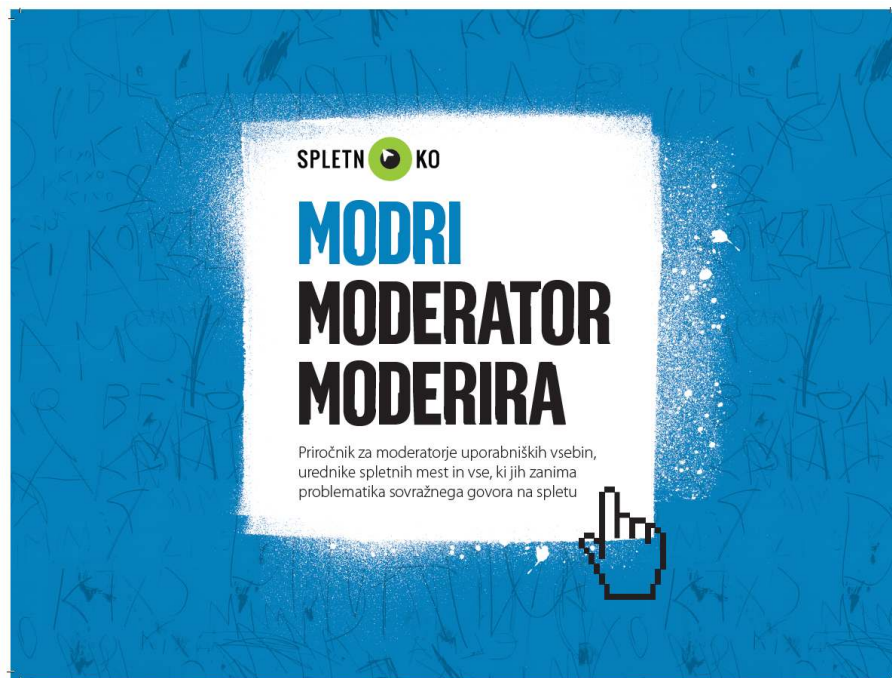
**PLANET
SIOL.NET**

**SLOVENSKE
NOVICE**

VEČER
nov dan. nov večer.

zurnal24.si

E. MODRI MODERATOR MODERIRA

Modri moderator moderira je priročnik, ki smo ga pripravili za moderatorje uporabniških vsebin, urednike spletnih mest in vse, ki jih zanima problematika sovražnega govora na spletu. Namen knjižice je bil predstaviti problem sovražnega govora iz več zornih kotov in opozoriti na pomen moderiranja pri zagotavljanju kulturnega dialoga na slovenskem spletu. Knjižica v ta namen predstavi vrsto različnih praks moderiranja, ki ob izvajanju v praksi spletnim portalom zagotovi višjo kulturo komuniciranja med njihovimi uporabniki. Priročnik je bil distribuiran vsem večjim spletnim portalom v Sloveniji, ki svojim uporabnikom omogočajo objavljanje lastnih vsebin, dostopen pa je tudi na naši spletni strani.

F. DOGODEK »SOVRAŽNI GOVOR NI ODGOVOR«

Spletno oko smo v okviru NO HATE SPEECH kampanje, katere član je že od njenega začetka, v sodelovanju z Mladinskim svetom Slovenije 22. maja 2014 organizirali seminar na temo sovražnega govora. Sogovorniki so razpravljali o meji med sovražnim govorom in svobodo govora ter kazenski odgovornosti zanj. Na problematiko sovražnega govora so opozorili **Brigit O'Loughlin iz Sveta Evrope, Aleš Butala iz Vrhovnega državnega tožilstva in Albert Černigoj iz Generalne policijske uprave**. V okviru samega dogodka je potekala tudi **okrogla miza**, na kateri so sodelovali tudi upravljalci spletnih mest, **Alfred Lela (Mapo), Eva Gračanin (Legebitra), Kaja Jakopič (MMC) ter Roni Kordiš (blogger, znan pod vzdevkom Had)**. Vse skupaj je povezovala Brankica Petkovič iz Mirovnega Inštituta.

V Sloveniji je bilo v zadnjih štirih letih zaradi sovražnega govora podanih 174 ovadb, na prvi stopnji so izrekli 21 obsodb. Vendar pa je potrebno poudariti, da ni vsak primer sovražnega govora tudi kazenski primer. Same besede niso dovolj za preganjanje storilcev, kajti potrebne so tudi posledice oziroma mora obstajati verjetnost, da bo prišlo do ogrožanja javnega reda in miru. Zaradi visoko postavljenih kriterijev in zaradi težav z dokazovanjem je tako kazenskih ovadb malo. Tudi sicer vrhovni državni tožilec Aleš Butala poudarja, da **represija ni rešitev, saj je sovražni govor družbeni problem in je k njemu tudi potrebno pristopiti v tej luči.**

S tem se strinja tudi **Brigit O'Loughlin**, ki je predstavila NO HATE SPEECH kampanjo in poudarila, da zakoni za sovražni govor na spletu ne delujejo. **Rešitev vidi v osveščenih uporabnikih spleta in v širšem pristopu na evropskem nivoju**, ki bo ponudil smernice delovanja na tem področju za vse države članice. Na drugi strani **Alfred Lela iz spletnega portala Mapo vidi edini način za učinkovito spopadanje s sovražnim govorom v predmoderiranju in v personaliziranem odgovarjanju uporabnikom, ki kršijo določila.** Dodal je še, da ljudje, ki ne prepoznavajo spornih komentarjev kot sovražni ali žaljivi govor, nimajo kaj početi na portalu kot njegovi aktivni uporabniki, saj gre za povsem neozaveščene ljudi. Okrogla miza se je zaključila z mislijo, da bi se bilo smiselno lotiti problema sovražnega govora od zgoraj navzdol – torej pri politikih, ki ga sicer tudi največ generirajo, in zanje pripraviti kampanjo, peticijo ali izobraževanje.

E. SVET CENTRA ZA VARNEJŠI INTERNET

Svet projekta Centra za varnejši internet sestavljajo:

Državne institucije: <ul style="list-style-type: none">• <i>Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport</i>• <i>Generalna policijska uprava</i>• <i>Informacijski pooblaščenec</i>• <i>Varuh človekovih pravic RS</i>• <i>AKOS (Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije)</i>• <i>Vrhovno državno tožilstvo</i> Mediji: <i>RTV Slovenija</i> Nevladne organizacije: <ul style="list-style-type: none">• <i>Beli obroč Slovenije</i>• <i>UNICEF Slovenija</i>• <i>Zveza potrošnikov Slovenije</i>	Strokovnjaki: <ul style="list-style-type: none">• <i>mag. Đulijana Juričič, OŠ Trnovo</i>• <i>dr. Bojana Lobe, UL, Fakulteta za družbene vede</i>• <i>dr. Aleš Završnik, Inštitut za kriminologijo pri PF v Ljubljani</i>• <i>dr. Danijela Frangež in Blaž Markelj, Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru</i>• <i>mag. Benjamin Lesjak, Inštitut za pravne rešitve informacijske družbe Maribor</i>• <i>Mateja Medved, Okrožno sodišče v Ljubljani</i> Podjetja: <i>Microsoft Slovenija d.d.</i> Združenja: <i>Gospodarska zbornica Slovenije</i> Nacionalni projekti: <ul style="list-style-type: none">• <i>Varni na internetu (Osveščanje javnosti o informacijski varnosti)</i>• <i>Logout (Center pomoči pri prekomerni rabi interneta)</i>
--	---

Svet Centra za varnejši internet sestavljajo predstavniki tistih institucij, ki aktivno delujejo na področju **zagotavljanja spletne varnosti ter zaščite otrok in mladostnikov pri uporabi interneta in ostalih tehnologij oz. se zavzemajo za zmanjšanje obsega nezakonitih vsebin na spletu.**

Želimo, da v Svetu s svojimi znanji in izkušnjami s tega področja delujejo tako ponudniki internetnih in mobilnih storitev, relevantne državne institucije, organizacije za zaščito pravic otrok in potrošnikov kakor tudi mediji. Članstvo v Svetu bo tako še naprej odprto za institucije, ki jih tovrstno sodelovanje zanima.

Slovenski Center za varnejši internet je tako glavni center v državi na področju varne rabe interneta in komunikacijskih tehnologij s pomembnim poslanstvom zaščite uporabnikov, predvsem otrok in mladostnikov, pri uporabi interneta in mobilnih naprav, ki je v osmih letih svojega obstoja in aktivnega delovanja skupaj s svojimi podporniki pomembno prispeval k dvigu stopnje ozaveščenosti o potencialnih spletnih tveganjih in nevarnostih ter se učinkovito boril za zmanjšanje obsega nelegalnih spletnih vsebin, predvsem posnetkov spolnih zlorab otrok na internetu.

F. UPORABNI KONTAKTI

Kontakti:

- prof. dr. **Vasja Vehovar**, vodja projekta, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, elektronski naslov: vasja.vehovar@guest.arnes.si.
- **Tanja Šterk**, koordinatorka projekta SAFE.SI, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, elektronski naslov: tanja@ris.org.
- **Lija Mihelič**, koordinatorka projekta SPLETNO OKO, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, elektronski naslov: lija@spletno-oko.si.
- **Zdenka Švaljek**, koordinatorka projekta TOM TELEFON, Zveza prijateljev mladine Slovenije, elektronski naslov: zdenka.svaljek@zpms.si.

Projekt sofinancirajo in podpirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Izvajalci projekta:

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije